

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 Din. za
izposojilno 40 D.n.

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cest.
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 1.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavodilci: Ljubljana
št. 11.842; Praha čisto 78.160; Wien
Nr. 105.241.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

Chamberlain brezpogojno za Dandurandov načrt o postopku v manjšinskih zadevah „Izredno kompliciran problem“ - Dva tabora v Društvu narodov - Vprašanje bo najbrž odgodeno

Ljubljana, 5. marca. Novi režim je prevzel na sebe ogromno odgovornost po no nalogi, da izvede Jugoslavijo iz vrtince poltičnih strasti, ki so uničevale ves napredek in kvarile vsak red, v sigurni pristan mirne konsolidacije. Ni ga resnega patrijota, ki bi iskreno ne želel, da plemenita namera našega kralja v polnem obsegu uspe. Vlada je klical vse ljudi dobre volje na sodelovanje in je v celi državi našel odziv, ki dokazuje, da se ogromni del naroda dobro zaveda, kaj pomeni zanj trdna, na znotraj in na zunan konsolidirana Jugoslavija.

V najboljši volji so se seveda zlasti že v prvih tednih našli ljudje in krogi, ki so menili, da so razni reformni projekti in načrti, kakor so si jih oni zamislili, edini spas Jugoslavije. Deleževalo je memorandumov, vlaki so bili po ni deputacij v Beograd in odrešeniki Jugoslavije so si s svojimi edino probatnimi recepti za ozdravljenje države podali v Beogradu kljuko, da se vrata skoraj več zapirati niso dala. V predsedništvu vlade je nagrada politična, gospodarska, socijalna, kulturna, apoteka, od katere bi lahko smrt storile vse države sveta in ne samo Jugoslavija.

Mi smo na tem mestu že imeli priliko baviti se z enim ali drugim teh zdravilnih receptov, ki so — to bi hoteli znova povdariti — večinoma napisani v najboljšem namenu, toda skoro redno tudi z najmanjšim poznavanjem prilik in z minimalnim realnim razumevanjem posledic. Sem spadajo razni gospodarski in socialni memorandi, med posebnimi specialitete pa smemo tudi šteti dr. Gosarjev uradniški recept. Zlasti mnogo je načrtov, kako bi se moglo kar najbolje štediti. Budžetska kirurgija je najbolj priljubljena stroka naše splošne državne medicine in redukcija ter demontaža se zdi premnogim višek umetnosti.

Mnogi taki sanacijski predlogi so seveda od muh in je molk najboljši argument zoper nje. Drugi zopet se pojavljajo v sugestivni obliki in je treba o njih v največji javnosti razpravljati ter jih odkriti, jasno in odločno zavrniti.

V to kategorijo spada nedvomno nedavna senzacija o demontaži ljubljanske univerze. Naša javnost le predobro ve, da je redukcija našega vseučilišča bila pod prejšnjimi režimi že opetovano predmet prav resnih in opasnih namer. Pred nekaj dnevi sta dva naša dnevnika, katerih intimi odnosi z zelo vplivnimi krogi so notorični, prvi zagrebrski in drugi beograjski, objavila vest o popolnem demontiranju ljubljanske univerze in to s takimi podrobnostmi, da preko te objave nekdo pri nas ne bi smel z molkom. Sugestija, da imamo v Jugoslaviji preveč visokih šol in da bi lahko s primerno redukcijo mnogo prihranili, se smatra pri nas v Sloveniji, kolikor se tiče ljubljanske univerze, za nepotrežno in škodljivo provokacijo, v drugih delih države pa ne mislijo čisto tako. Pri posebni pažnji, katero so danes uredništva dolžna posvečati svojim informacijam, je objava zagrebskega »Morgenblatta« v vsej državi vzbudila nemalo pozornost. Treba je bilo takoj vse storiti, da se opasna sugestija kar najodločneje zavrne in pobije. Tej potrijotski dolžnosti se je seveda »Jutro« z vneto odzvalo: izzvali smo takojšen energičen demanti prosevnega ministrstva, ki je pomiril našo javnost, istočasno pa je rektor ljubljanske univerze v našem listu vsem, ki bi v nepoznanju razmer mogli verjeti v izvedljivost lansiranega projekta, avtoritativno dokazal vsjo blaznost demontažne ideje. Poskusni balon se je razpočil...

Naš kolega iz Kopitarjeve ulice skuša sedaj nakradno obračunavati z onimi, ki so demontažno idejo objavili ter se postavila na stališče, da se je s tem hotelo provocirati slovenski narod ter ga spraviti v nasprotstvo z vladajočim režimom. Mi mislimo, da ta metoda ni prava, in smo daleč od tega, da bi brez sigurnih dokazov iznašali take hude očitke, ki so v danem slučaju tudi očitno absurdni. »Morgenblatt« in »Vreme« kot provokatorja, ki hočeta slovenski narod naščuvati proti režimu ter mu vzeti zaupanje v novo stanje — to je pa vendarle v šek. Tudi zahtevo po poostrih konfiskacijske prakse moramo s stališča ugleda slovenske žurnalistike odločno zavrniti. Pač pa je treba apelirati na zagrebske in beograjske novine, naj bodo glede specifičnih slovenskih vprašanj tako obzirne, kakor pričakujejo obzirnosti od nas v zadevah, ki so pri srcu Hrvatov ali Srbov.

Položaj našega časopisja je zelo delikaten in treba si je le prečitati določbe zakona o zaščiti države, da se razvidi, kako velika odgovornost je danes na novinarjih in novinarjih. To odgovornost bodo tem lažje nosili, čim solidarnostje bo njihovo delo in čim bolj se bodo čuvali medsebojnih, iz starih strasti izviraajočih sumničev in napadov. V tej zvezi moramo zavrniti tudi nezakona podkaja, ki jih že nekaj časa sem prakticira zagrebska »Narodna politika«. Nedavno je londonski »Daily Tele-

Zeneva, 5. marca. Zastopnik zunanega ministrstva dr. Kumanudi je posetil davi angleškega zunanega ministra Chamberlaina, s katerim je imel pol ure trajajočo konferenco. Nato je bil v daljši konferenci pri francoskem zunanjem ministru Briand. Chamberlaina so tekot dopoldneva posetili tudi nekateri drugi diplomati. Popoldne je Chamberlain sprejel novinarje ter jim podal več izjav, ki so nenavadno odločne in značilne za položaj v Zenevi. Glede narodnih manjšin je Chamberlain v svoji izjavi naglasil, da mora priti Društvo narodov že enkrat na čisto, kako politiko naj vodi v teh stvarih, ki so vendar definitivno urejene z mirovnimi pogodbami in o katerih ima svet Društva narodov svoje posebne skušnje. Chamberlain je dejal dalje: »Po svojih osebnih skušnjah, ki sem jih pridobil pri reševanju raznih manjšinskih peticij, vem, da je število prošelj, ki so bile dobro in povoljno rešene, razmeroma visoko. Idealno bi bilo, če bi se vse te prošnje mogle rešiti prej, preden pridejo pred svet Društva narodov ali odbor trojice. S temi besedami je Chamberlain zavzel stališče za prvi Dandurandov predlog o novem postopanju z manjšinskimi prošnjami.

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Chamberlain je nadaljeval: »Ves problem je tako kompliciran, da ga na tem zasedanju nikakor ne bo mogoče rešiti. Morali ga bomo odgoditi na prihodnje zasedanje.« V teh besedah vidijo tukajšnji krogi odgovor poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in izjavo proti stališču, ki ga zavzemajo Francija, Mala antanta in Poljska. Te zahteve, da Društvo narodov principijelno in kategorično izjavi, da je smatrati manjšinsko vprašanje z mirovnimi pogodbami v vsakem pogledu rešeno ter da se dosedanj modus procedendi ne sme spremeniti. Na vprašanje novinarjev, dali bo tedaj stvar dana sedaj v proučevanje posebnemu odboru ali kaj sličnega, je Chamberlain izjavil: »Seveda, ta zadeva se mora sedaj točno in skrbno proučiti. Morali bomo sploh skrbeti za to, da se določi točen program prihodnjega zasedanja. Nadejam se, da javno mnenje (tisk) ne bo imelo preglobokega dojma od tega razvoja stvari, vsaj ne večjega, kakor mu v resnici pritiče. Svet Društva narodov in njegovi državniki imajo tudi druga važna vprašanja, ki jih morajo rešiti. Tudi s temi vprašanji se moramo baviti. Ni treba precenjevati važnosti samega manjšinskega vprašanja.«

Končno je Chamberlain na vprašanje novinarjev, dali se bo sestal z nemškim zunanjim ministrom dr. Stresemannom, izjavil: »Da, imava se o marsičem porazgovoriti. Tako o reparacijskem vprašanju, s katerim se sedaj bavi odbor strokovnjakov. Tudi z Briandom se bova sestala in razgovarjala o važnih zadevah.« Na vprašanje, ali namestila z drugimi državniki razpravljati tudi o vprašanju evakuacije Porenja, se je Chamberlain najprej nekoliko zamislil, nato pa odgovoril: »Seveda, govorili bomo o vsem tem. Zlasti pa bomo razmotrivali vprašanje, ali naj se osnuje odbor za konstituiranje sporazuma, o čemer smo razpravljali že v Zenevi in v Luganu. Mislim pa, da tokrat glede teh vprašanj še ne bo prišlo do nikakih konkretnih sklepov.«

Zeneva, 5. marca. S. Pravniški odbor je popoldne odklonil litovski predlog za pripustitev k manjšinski razpravi.

Stresemann se umika na celi črti
Berlin, 5. marca. g. V poročilih iz Zeneve, napada nemško nacionalno časopisje zelo ostro dr. Stresemanna. Listi zatrjujejo, da je dr. Stresemann po informacijah, ki jih je prejel v Zenevi, spremljal svoj govor v manjšinski debati, ki ga je prinesel s seboj. V zvezi z odgoditvijo manjšinske debate se zatrjuje, da je dobil dr. Stresemann nov rok, da pripravi svoj govor. Vsekakor ne napravlja več vtisa, da bodo njegova izjavljanja odgovarjala onim, ki jih je napovedal v Luganu. Dejstvo, da napovedana in pripravljena nemška spomenica o manjšinah ni bila izročena, dokazuje, da je dr. Stresemann zpet na popolnem umiku.

Revizija Dandurandovega načrta o manjšinskem postopku
Zeneva, 5. marca. s. Glavno tajništvo Društva narodov je v revidirani obliki popoldne objavilo kanadski predlog za zboljšanje postopanja pri obravnavanju manjšinskih pritožb. Svarno se vsebina že znanega predloga zaradi te revizije ne bo spremenila. Revizija se nanaša samo na nekatere pomanjkljivosti predlogov, posebej glede obravnavanja nujnih primerov, v katerih lahko tožitelji predložijo pritožbo ne samo svoji vladi, temveč v dvojniku tudi takoj glavnemu tajniku Društva narodov. Razen tega se določa, da lahko pravni odbor v primeru, ako se pritožba ne upošteva, v točno določeni obliki objavi pritožbo. Končno se določa, da se manjšinske prošnje na prizadete vlade lahko vlagajo ne samo iz dotične države, temveč tudi iz inozemstva.

Jugoslavija zahteva pripustitev svojega zastopnika k manjšinski debati
Naši zahtevi so se pridružile Češkoslovaška, Poljska, Grčija in Rumunija — Fotičeva spomenica naglašja, da naša vlada ne bo priznala sprememb v manjšinskem postopku, ako bodo sklenjene brez njenega pristanka

Zeneva, 5. marca. t. V smislu note, ki jo je izročil naš delegat Fotič generalnemu tajniku sveta Društva narodov, so zastopniki Male antantie, Poljske in Grške v Parizu izročili slične spomenice francoski vladi. Enak korak so podvzeli zastopniki omenjenih držav tudi v Londonu. Na ta način bodo po

graph« objavil vest o baje nameravanem imenovanju g. Korošca za poselnika pri Vatikanu. To vest je ponatisnil z navedbo vira zagrebski »Jutarnji list«. Mi smo jo smatrali za neverjetno in je nismo zabeležili. »Narodna Politika« pa sedaj javlja iz Ljubljane (!), da so »slovenski liberali«, ki imajo v Beogradu poseben biro za »podkopavanje dr. Korošca (!)« vest o imenovanju g. ministra prometa lansirali v zagrebske liste! Sem spada tudi poskus istega lista natovariti znameniti Gosarjev uradniški recept — »slovenskim liberalcem«... Končno je prišel še gospod Gosar ter je v posebni izjavi zameril »Slovenskemu Narodu«, da citira neugodno sodbo »Narodne politike« o njegovem znanem članku!

To so torej cele »komedije zmešnjav« — nepotrebne, škodljive za splošnost, a mučne za našo žurnalistiko. Čas bi bil, da prenehajo in da se novine zavedajo, da v sedanjem času nikomur ni ustrezno z natočevanji in da je danes bolj kakor kdaj potrebna stvarnost tudi v polemiki, kolikor je dopustna in mogoča.

čl. 4. točka 4. pravilnika Društva narodov zastopniki prizadetih držav pozvajo bodisi v svet o priliki razprave manjšinskega vprašanja, ali pa bodo eventualni sklepi sveta glede izprememb dosedanjega postopanja z manjšinskimi peticijami sprejeti v popolnem soglasju zainteresiranih vlad.

Predstavnik Litve je že zahteval udeležbo v svetu pri razpravi o manjšinski proceduri, vendar pa je bil odbit. V večeršnjim sklepom na svoji zaupni seji je svet Društva narodov odstopil zahtevo Litve v proučitev posebnemu pravniškemu komiteju.

Naša nota prepušča svetu, da postopa, kakor se mu zdi primernejše. V bistvu pa naglašja, da naša vlada ne bo priznala za obvezne onih sprememb v postopanju z manjšinami, ki bodo sprejete brez njenega pristanka. Svet Društva narodov je postavljen torej pred alternativo, da sprejme sklepe brez zainteresiranih vlad, ali pa da spremeni dosedanje postopanje z manjšinami, ki itak presega obveznosti, sprejete v manjšinskih konvencijah. V ženevskih krogih prevladuje mnenje, da bo svet Društva narodov pritegnil tudi našega predstavnika, kako namerava izvesti kakršnekoli izpremembe.

Naša delegacija je sprejela uradno obvestilo sveta Društva narodov o odgoditvi razprave o sporu z Madžarsko glede Belja. Naša vlada se s tem ni odrekla nobenim pravicam in ta korak nikakor ne prejudicira nadaljnim odločitvam.

Zanimiva razsodba o pokopališču
Zagreb, 5. marca. t. Danes je upravno sodišče v Zagrebu izdalo načelno važno razsodbo v sporu med staro katoliško in rimsko-katoliško cerkvijo v Stenjevcu. Staro-katoliška cerkev se je postavila na stališče, da je pokopališče v Stenjevcu, četudi formalno pripada rimsko-katoliški cerkvi, občinska last ter je zahtevala za svoje verne primeren prostor. Rimsko-katoliška cerkev je to seveda odklonila, zaradi česar je prišlo do upravne tožbe. Upravno sodišče je odločilo, da je pokopališče v Stenjevcu konfesionalno pokopališče rimsko-katoliške cerkve in da torej staro-katoliška cerkev od tega pokopališča nima pravice, marveč mora v roku dveh mesecev osnovati lastno pokopališče.

Konvencije v zaščito delavcev
Beograd, 5. marca. t. Kakor se doznavajo iz zunanega ministrstva, se dela za zaključitev konvencij med našo državo, Nemčijo, Belgijo in Francijo v svrhu zaščite delavcev. Nova konvencija med našo državo in Nemčijo je v zvezi s prejšnjo konvencijo, ki je bila sklenjena med nami in Nemčijo in ki ji bo v kratkem času potekel rok.

V Ženevi se bodo vršila zaključna pogajanja za prijateljsko pogodbo z Grčijo

V Atenah doseženi sporazumi so odobreni - Venizelos odpotoval v Ženevo da osebno vodi zadnje razgovore za prijateljski pakt

Beograd, 5. marca. t. Tekom današnjega dne se je vršil v zunanem ministruvstvu zadnji pregled protokolov o sporazumih ki so bili sklenjeni povodom nedavnih pogajanj med našo delegacijo in grško vlado v Atenah glede svobodne cone v Solunu, glede tranzitnega prometa na progi Gjevzjelija-Solun in glede drugih doslej spornih vprašanj. Pogodbe, nanašajoče se na našo svobodno cono v Solunu in na železniški promet iz naše države do Soluna, so že definitivno redigirane in pripravljene za podpis. Zato bosta odpotovala jutri v Ženevo grški poslanik na našem dvoru Polihroniades in tajnik zunanega ministrstva dr. Iv. Subotić, ki je vodil pogajanja v Atenah. Poslanik Polihroniades bo obvestil o doseženem sporazumu in v Beogradu izvršenih zadnjih korekturah grškega zunanega ministra Karapanosa, dočim bo dr. Subotić informiral dr. Kumanudija.

Rešitev teh vprašanj je bila priprava za sklenitev prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Grčijo. Načelni sporazum glede prijateljskega pakta je bil dosežen že lansko

lesen povodom bivanja g. Venizelosa v Beogradu. O priliki sedanega zasedanja sveta Društva narodov sta zunanja ministra dr. Kumanudi in Karapanos izmenjala v Ženevi misli o formalni strani prijateljskega pakta. Razgovori v Ženevi gredo za tem da bi se prijateljska pogodba sklenila na isti ali slični osnovi kakor je bila sklenjena prijateljska pogodba med Srbijo in Grčijo leta 1913. V svrhu definitivnega sporazuma prispe v Ženevo tudi grški ministrski predsednik Venizelos, ki je nocel že odpotoval iz Aten. G. Venizelos polaga na prijateljski pakt z Jugoslavijo posebno važnost in hoče osebno z našimi predstavniki sestaviti besedilo tega pakta v Ženevi se bo takoj po svojem prihodu sestal z dr. Kumanudijem in Karapanasom posejil pa bo tudi zunanega ministra dr. Marinkovića. Ni še gotovo, ali bo prijateljski pakt podpisan takoj po definitivnem sporazumu v Ženevi ali pa šele v Beogradu, kamor bi v tem slučaju odpotovala skupno z dr. Kumanudijem tudi Venizelos in Karapanos.

Švicarsko posojilo Drž. hipotekarni banki
Drž. hipotekarna banka je dobila v Švici posojilo 6 milijonov frankov — Kako nam škoduje pomanjkljiva informativna služba

Beograd, 5. marca. n. Direktor Hipotekarne banke Gjuričić, ki se je večeraj vrnil iz inozemstva, je izjavil o pogajanjih, ki jih je vodil v inozemstvu, da je zaključil posojilo v višini 6 milijonov švicarskih frankov, torej 66 milijonov dinarjev, pri Societé de Banque Suisse, s katerim zavodom je že prej imela Državna hipotekarna banka poslovsne zveze. Pogoji tega posojila so identični s pogoji posojila, ki je bilo sklenjeno l. 1926. Sedanje posojilo je bilo zaključeno za potrebe Hipotekarne banke same ter se bo uporabilo za kredite.

Direktor Gjuričić je nadalje izjavil, da je bilo posojilo zaključeno v skromnem razmerju zato, ker se z zastopniki švicarskega denarnega trga ne more

drugače delati z ozirom na to, da je njihovo mnenje o nas skromno. To je vsekakor velika pogrška naša informativne službe v inozemstvu, ki je pod vsako kritiko. Mnoge švicarske ugledne osebnosti iz finančnega sveta so na pr. vpraševale direktorja Gjuričića, ali se pri nas proizvaia pivo. To se dogaja v času, ko stoji na čelu Narodne banke industrialec piva Nadalije je direktor Gjuričić izjavil, da se bo naletelo posojilo uporabilo pred vsem za kritje kreditov privatnih oseb, ki so se prihvale. Posojilo bo odobrilo ministristvo trgovine in industrije ter se bodo krediti pravi deliti sredi tekočega meseca. Upravni odbor Državne hipotekarne banke je posojilo že

Revolucija v Mehiki se opasno širi

Prebivalstvo desetih držav je pristopilo k revolucionarjem — Vojna mornarica je nezanesljiva — Vladne čete baje doživljajo poraze

Newyork, 5. marca (lo.) Iz Nogalesa v Arizoni poročajo, da je general Escobar zasedel Monterrey, glavno mesto in glavno skladišče municije države Nuevo Leon. Mehške vladne čete so bile popolnoma poražene. Revolucionarji so ušli 81 tistim, med temi tri generale in 560 vojakov in zaplenili na tisoče pušk in 12 strojnic.

Po zadnjih poročilih vodi mehiške revolucionarne čete Gilberto Valenzuela. V Nogalesu so revolucionarji razorožili vse vladne čete. Za vojneza ministra je bil imenovan bivši predsednik Calles, ker je general Amara bolan. Vest, da so bili mehiški predsednik Gil in član kabineta ujeti in zaprti, ni resnična. V mehiškem glavnem mestu vlada mir in red; mesto sliči ogromnemu vojaškemu taborišču, kajti revolucionarji prodirajo proti glavnemu mestu.

Newyork, 5. marca s. Kakor poroča »Associated Press« iz Nogalesa, sta se tudi državi Cacatecas in Nayrit priključili revoluciji, tako da se je po izjavah uporniških voditeljev dvignilo skupno 9 držav proti mehiškimi vladni.

Newyork, 5. marca s. Kakor poročajo iz El Pasa je prišlo v bližini mesta do velike bitke

med mehiškimi vladnimi četami in uporniki, o kateri pa še niso znane podrobnosti. Vladni čet je bilo do pet tisoč. Vesti, da je bil mehiški državni predsednik Portes Gil vjet v mestu Mexico, označujejo zadnja poročila za nesrečne.

Newyork, 5. marca s. »Newyork Times« so pretele od poveljnika upornikov v Vera Cruz generala Aguirrasa brzojavko, ki pravi med drugim:

Upor podpira čete v okraju Vera Cruz, mornariške čimbe v mehiškem zalivu ter številni krogi kmečkega in ostalega prebivalstva. Do sedaj ni bil nihče aretirán. Državna in kraljeva oblastva so ostala v svojih mestih. Države Sonora, Sinaloa, Chihuahua, Durango in Coahuila ter močni deli ostalih štirih držav so se priključili uporniški gibanju. Uporniki hočejo vrediti zvezo vladar, ker si prizadeva, da bi vsilila prebivalstvu nepopolnopravno kandidata Ortiz-Rubia za naslednika sedanega predsednika Gilla. Brzojavko zaključuje, da žele uporniki uspešno glasovalno pravico ter ljudsko vlado, ki bo spoštovala vse svobode naroda.

Flamsko-nizozemska akcija

Afera s ponarejenim tekstom francosko-belgijske tajne pogodbe je vzudila osobito na Holandskem obilo pozornosti, pa tudi razburjenja. Izvestnost je bilo nekoliko presenečeno, ko so se prav iz Holandske čule najbolj gorče ne tirade proti domnevani francosko-belgijski tajni pogodbi, češ da njene določbe ogrožajo v prvi vrsti ravno Holandije. Tudi vera v prstnost tajne pogodbe se je, razen v Nemčiji, držala pač najdlje ravno na Holandskem.

Zdi se, da so v ozadju teza razburjenja sile, ki tvorijo tako rekoč nov svet v politiki belgijsko-holandski. Morda, verjetno je, da bodo igrane v bodočnosti še večje vloge nego doslej.

Te šele pomenujo tako rekoč nov nacionalizem tako v Holandiji kot v Belgiji. Da se je med Flamci v Belgiji pojavilo v zadnjih desetletjih veliko gibanje, ki mu je cilj popolna kulturna in nacionalna emancipacija flamskega prebivalstva izpod premočnega valonskega, t. i. francoskega vpliva. Stvar je že izven Belgije dovolj znana in je ni treba posebej tolmáčiti. Posebno v zadnji dobi dosežajo Flamci v notranji politiki uspehe v smeri emancipacije, ki pa pomejai le dosledno izvedeno enakopravnost med francosko ter flamsko govorečimi Belgijci. Ti uspehi pa so bili toliko lažji, ker pomagajo tudi mnogi Valoni in francosko orijentirani Flamci nacionalistični flamski emancipaciji v pričakovanju, da se gibanju s tem odbije ost in se pač skuša zadovoljiti iz pravičnostnega čuta in objektivnega prevdarka.

Toda kakor pri narodnem gibanju v habsburški Avstriji se je tudi tu pokazalo, da skuša nacionalistična akcija svoje težnje razviti in realizirati do skrajnih konsekvenc. Tako se je med svetovno vojno pojavilo tako imenovani flamski aktivizem, ki je kljub drugačni politiki oficijelne Belgije potegnil z nemškimi okupacijskimi oblastmi in z njihovo pomočjo razdelil Belgijo v dva, med seboj skoro povsem ločena dela, flamskega in francoskega. To je bila povsem tipična veleizdaja iz separatnih nacionalističnih nagibov in Belgija je po nemškem porazu udeležence-aktiviste obsidiala kot veleizdajalce.

Njihov voditelj dr. Borms je bil po desetletni ječi pomiloščen ter je že zastupil ječo v Louvainu. Flamci pa zahtevajo tudi, da se bivšim aktivistom vrnejo politične pravice. Kako močno je to stremeljenje, se je najočitneje pokazalo pred nekaj tedni v Anversu, kjer je v vojitvah dr. Borms dobil ogromno večino nad svojimi nasprotniki.

Ne da se zanikati, da je s tem flamska javnost pokazala, da se ji veleizdajalski medvojni aktivizem ne zdi takaka pregreha, nasprotno... Iz tega se smejo in morajo izvajati še nadaljnje konsekvence.

Konsekvence flamskih nacionalističnih ekstremistov se udeležujejo sedaj, v drugi smeri. Dr. Bormsu očitaio zadnji čas, da se vozi tako rekoč neprestano med Anversom in nekaterimi holandskimi mesti, očitaio pa tudi Holandcem, da ga pozdravljajo preveč prijazno, če ne navdušeno. Ali z drugimi besedami, ekstremistični Flamci delujejo v soglasju z ekstremističnimi Nizozemci in si postavljajo skupen nacionalistični program. Ekstremistični nizozemski nacionalisti govorijo in pišejo o velikonizozemski bodočnosti, propagirajo idejo, da se govori in skupen jezik ne le na Holandskem, marveč tudi v severnem delu Belgije, v francoski Flandriji, v južni Afriki in v ameriški Uniji, in da mora skupnost jezika imeti za posledico tudi druge skupnosti, osobito kulturno skupnost. Med Holandci ima ta ideja že vnete pristaše, prav tako med belgijskimi Flamci in jasno je, da se kaže nien učinek tudi že v politiki. Holandci na primer se oglašajo s prav vidnih mest s trditvami, da se Flamci v Belgiji zatirajo in da je treba zatiranje napraviti konec. Dr. Borms je izjavil, da bi mogli v slučaju vojne med Belgijo in Holandsko Nizozemci računati na Flance, če iz navedenega se morejo napraviti mnogi zaključki. Flamsko gibanje išče in dobiva iz Holandske od vsenizozemskih ultranacionalistov podporo in pobudo, ki je sicer za zdaj še omejena na majhen krog, ki pa bi mogla postati veliko splošno gibanje. Toliko pa je močno že sedaj, da vpliva v znatni meri na javno mnenje, vzbuja medsebojno nezauptnost in slabša očnosaie med

obema državama, kakor se je posebno živo pokazalo o priliki afere s ponarejeno listino tajne francosko-belgijske vojaške pogodbe.

Reparacijski večaki snujejo nov pomožni pododbor

Pariz, 5. marca s. Kakor znano, je večeraj predsednik odbora strokovnjakov dal pobudo, naj bi se zaradi ureditve reparacijskega vprašanja ustanovila organizacija zaupnikov za enotno izvedbo predlogov, ki bi jih sklenili vsi trije pododbori. O tej pobudi poroča »Chicago Tribune«, da bi bila ta organizacija najbrže sproščena vseh davkov, ki so posledica vojne. Sestava organizacije bi bila mednarodna.

500 rodbin mora iz Vatikana

Rim, 5. marca s. Nova vatikanska država je 14dnevno odpovedala približno 500 rodbinam stanovanja, ker jih potrebuje Vatikan za svoje osebe. Rimski guverner je obljubil, da bo tem rodbinam preskrbel druga stanovanja v Rimu.

Blamaž nizozemskega lista

Bruselj, 5. marca s. Državno pravdnstvo je obtožilo Francka ponarejanja potnega lista. Obenem nadaljuje preiskavo ter ga bo obtožilo drugih kaznivih dejanj, ko jih bo preiskava ugotovila. Franck-Heine se izgovarja, da je napravil le burko in da sodišče ni zato tu, da bi ščitilo bedake, ki se dajo na tak neroden način voditi za nos. Franck je preiskovalnega sodnika pozval, naj prizna, da se je burka sijajno obnesla.

Amsterdam, 5. marca s. List »Utrechtsch Dagblad« izjavlja, da listine ne bi bil objavil, ako bi mu bila nizozemska vlada dala razumeti, da ne želi objavne predmetne listine.

Komunistični neuspeh v Rumuniji

Bukarešta, 4. marca g. V mnogih mestih in tudi v Bukarešti so se vršila večeraj zborovanja. Na raznih krajih je prišlo do sporadov komunistov s policijo. Tudi v Tubuluresu, Ploesti, Velikem Varadinu in v Kolužu je prišlo na cestah do demonstracij, ki so jih pa policisti takoj udušili. V 20 drugih mestih in občinah so bile demonstracije odpovedane, ker med prebivalstvom zanje ni bilo zanimanja. Listi ugotavljajo, da je večerajšnji dan doprinesel dokaz, da v Rumuniji ni komunističnega gibanja.

Plaz snega zasul osební vlak

Washington, 5. marca (lo.) Pri Singshotu v državi Montana je velikanski snežni plaz zasul 6 voz osebnega vlaka in jih vrgel preko nasipa v 200 čevljev globok prepad. Ubite so bile tri osebe in štiri ranjene. Da ni zahtevala katastrofa več človeških žrtve, se je zahvaliti delstvu, da je vlak v trenotni nesreči zavozil v predor, tako da je snežni plaz pokopal zadnjih 6 vozov, v katerih je bilo slučajno zelo malo potnikov.

Črno morje še vedno zmrzuje

Bukarešta, 5. marca (bc.) Ker Črno morje vedno bolj zamezuje, je postala plovlba po morju zelo nevarna. Luka v Konstanci je nekaj dni popolnoma blokirana od ledu.

Pomorsko oboroževanje Rusije

London, 5. marca (bc.) V spodnji zbornici je podtajnik za zunanje zadeve Locker Lamson potrdil vesti, da se vrše med Rusijo in neko angleško firmo pogajanja za dobavo podmorskih min ruski državi.

Stavka odvetnikov v Egiptu

Kairo, 5. marca (lo.) Domači odvetniki so pričeli s protestno stavko proti novemu zakonu o odvetniških takсах.

Velika eksplozija v Italiji

Rim, 5. marca g. Kakor poročajo iz Brescie, se je pripetila tamkaj strašna eksplozija, ki je daleč nookoli razbila mnogo šip in izzvala med prebivalstvom veliko paniko. V delavnici je z velikim pokom eksplozirala posoda kislica, pri čemer je enega delavca popolnoma raztrgalo, drugi pa je bil težko ranjen.

Političen umor na Japonskem

Tokio, 5. marca s. Član deželnega zbora in pristaš stranke proletarcev Senji-Jamamoto je bil danes umorjen.

Trockij se nastani v Luhačovicah

Brno, 4. marca g. Odbor za rešitev Trockega na Češkoslovaškem je, kakor se doznava, že načel vilo za Trockega s 15. aprilom in sicer v kopališču Luhačovice.

Hmeljski trg

Zatec, 5. marca h. Tendence mirna. Cene nespremenjene: 1800 — 1500 Kč. Na deželi vpraševanje. V Zalu pa je bilo okoli 50 meterskih stotov prometa.

Odtegotanje stanarine učiteljstvu

Iz obmejega kraja nam piše šolski upravitelj: »S. 1. marca je bila učiteljstvu četrtič odtegotjena stanarina. Ta zadeva ima svojo zgodovino. Stanovanja so bila po čl. 39. uradniškega zakona že lansko zimo ocenjena vsemu učiteljstvu in tudi šolskim upraviteljem. Ker je to nasprotovalo veljavnim določbam, je ministrstvo prosvete z odlokom z dne 14. marca 1928 ON br. 17.641 odredilo, da se upraviteljem stanovanja ne ocenjuje. Kljub temu pa se je pričelo šolskim upraviteljem s 1. decembrom 1928. odtegotovati po 300 Din mesečno na stanarini. Tako nam je bilo do sedaj odtegnjenih že po 1200 Din. Koliko znači pri današnjih prejemkih mesečnih 300 Din za družino, lahko pojmuje vsak. Kam pa vede prenatrjeno odtegotanje, kaže primer učiteljice U. F. v D., ki že od lanskih počitnic nima več stanovanja v Šoli, a računovodstvo ji je zaračunalo stanarino v naprej do konca marca 1929 ter pobralo znesek v štirih obrokih.

Z zaupanjem pričakujemo, da bo sedanja vlada uredila tudi perče vprašanje učiteljske stanarine, ukinila nje odtegotovanje, ki je glasom ministrskega odloka z dne 14. marca 1928 neosnovano, in povzročila vrnitev doslej odtegnjenih vsot. Naši organizaciji UJU bomo prav hvaležni, ako po svojih močeh pripomore h končni rešitvi te zadeve.

Ovire na splitski progi

Zagreb, 5. marca. n. Po informacijah zagrebške železniške direkcije na liski progi še najmanj osem dni ne bo mogoče obnoviti prometa. Proga je na več predelih še tako zatrpana s snegom, da je kljub največjim naporom ni bilo mogoče prodrati. Promet se vrši za enkrat samo na krajših progah in še to le v minimalnem obsegu.

Izpopolnitev zagrebškega občinskega sveta

Zagreb, 5. marca. n. Veliki župan zagrebške oblasti je danes poslal notranjem ministru predlog za izpopolnitev zagrebškega občinskega sveta. Kakor znano, je 6 novo imenovanih občinskih odbornikov odložilo svoje mandate. Veliki župan je predlagal, naj bi se na izpraznjena mesta imenovali zastopniki odbornikov in delavcev.

Masarykova proslava v Beogradu

Beograd, 5. marca. č. Tukaj se vrše velike priprave za proslavo 79. rojstnega dne predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka. Proslava se bo vršila na rojstni dan dne 7. t. m. v češkoslovaškem domu, kjer bo prirejena svečana akademija in bo ob tej priliki predaval o delu Tome Masaryka poslanik Jan Šeba. Dopoldne bo v češkoslovaškem poslaništvu sprejmal poslanik Šeba čestitke.

Preiskava proti Vučitrnu

Beograd, 5. marca. n. Današnji beograjski listi objavljajo nekatere podrobnosti o preiskavi proti inorilcu Ziji Vučitrnu. Na pristojnem mestu se doznava, da je uvedena v tej zadevi preiskava tudi v Beogradu. Zaslišane so bile osebe, ki so bile z Vučitrom v družbi v času njegovega bivanja v Beogradu.

Pirotska konferenca

Pirot, 5. marca. n. Danes dopoldne je bila redna seja mešane jugoslovensko-bolgarske komisije, za rešitev spornih obmejnih vprašanj med našo državo in Bolgarsko. Po končani seji je bil izdan komuniké, ki sporoča, da je bil zopet dosežen sporazum o mnogih točkah, ticočih se obmejnega prometa dvolastnikov.

Deset efektivnih let za pokojnino

Beograd, 5. marca č. O vprašanju računanja službenih let v pokojnino, ki je bilo urejeno z novim zakonom o pokojninah državnih uslužbencev, je razpravljal tudi Državni svet na podlagi nekaterih konkretnih slučajev. Državni svet se je postavil na stališče, da mora vsak državni uslužbenec biti najmanj 10 efektivnih let v državni službi, da si pridobi pravico do pokojnine. Šele po teh desetih letih se bodo upoštevala pri računaniu pokojnine tudi ona leta, ki so jih prizadeli rebili v državni službi kot pogodbeni uradniki, dnevnikaarji ali vojniki, ali pa, ki so jim bila drugače všteta ob vstopu v državno službo.

Zahteve medicincev

Beograd, 5. marca. č. Delegati jugoslovenskega združenja medicincev so posetili ministra narodnega zdravja dr. Krujla in mu izročili spomenico, v kateri zahtevajo: 1. naj se doktorji medicine in lekarnarji tretirajo v času staža kot uradniki prve kategorije z odovarjajočimi prejemki, kakor je to slučaj pri diplomiranih pravniki in filozofih; 2. ker je medicinski študij najdaljši in zahteva največ moralnih in materialnih žrtve, smatrajo medicinci kot upravičeno, da se jim služba v vojski kot doktorjem medicine uračuna v staž, ker vrše v vojski doktorji medicine zdravniške dolžnosti.

Silna buria nad vzhodnim Jadranom

Trst, 5. marca. g. Močna buria, ki že nekaj dni divja na vzhodni jadranski obali, je zahtevala tudi več človeških žrtve. Nedaleč od Reggia je vihar nevrnil ribiški čoln, pri čemer so tri ribiči utonili. V Bariju je vihar vrgel čolnarja s krova in ga kljub prizadevanju ni bilo mogoče rešiti.

Minister Mažuranič v avdijenci

Beograd, 6. marca. n. Nočel je bil sprejet v avdijenci zastopnik znanega ministra dr. Mažuranič, ki je kraju poročal o uspeh pogajanj z Grško.

Nesreča na morju

Atene, 4. marca g. V višini otoka Kreta se je večeraj v hudem orkanu ponesrešil parnik »Andreas Mavridis«. Posadka se je rešila na neobdani otok. Vse prizadevanje oblasti, da bi rešile posledice iz ohupnega položaja, so se dosedaj zaradi močnega viharja izjalovila.

Dr. P. Pestotnik: Za sokolsko pravovernost

(Prispevek za razčiščenje vprašanja »Naši olimpijci na Madžarskem«.)

Ločim psihoško podzavest pri stvarjanju kolektivnih ukrepov od individualne zavestne zmote. Tej veljajo moje besede. Zunanji člani starešinstva JSS vobče niso sodelovali pri razpravi o gostovanju naših olimpijcev v Budimpešti. Kajše bi javno razgovarjal s posamezniki, ki stojijo v ozadju za zmotnimi sokolskimi tezami. Menim, da so razlogi dosti tehtni, da se oglašam v obrambo sokolskih programskih načel, za svobodo naših mnenj v sokolski javnosti in za kritično motrenje naših nalog. Ako je Sokolstvo mnenja, da v stvari nimam prav, nič hudega, nobene zamere, bilo bi pa znamenje slabosti in duševnega nazadovanja naše organizacije, v kateri naj bo svedno gibanje, ako bi se važnega dogodka načelne narave kritično ne motrilo z najrazličnejših vidikov. To smo dolžni svoji vesti. Pustimo studenčnice v skaljenjovo vodo.

Kratka pregledovna tega vprašanja je naslednja: Prve vesti o nameravani ekspanziji v Budimpešto so se pojavile v ljubljanskih telovadnih krogih menda že v novembur lanskega leta. Odborova seja JSS se je vršila v Ljubljani sredi decembra. Na tej seji o tem ni bilo govora. Dne 23. decembra objavila »Jutro« pod sokolsko rubriko v kratkem izvlečku naslednje: »Naš olimpijski prvak je prejel vabilo od madžarske telovadne federacije na telovadno tekmo v Budimpešti. Madžarski telovadci prosijo, da se udeležijo tekme nekaj najboljših telovadcev Jugoslovenske Sokolske Zveze, prosijo tudi za enega sodnika. Končno besedo glede udeležbe ima tehnični odbor JSS.« — Temu je sledila objava v istem listu pod »Sokolstvo« dne 22. februarja t. l. (v izvlečku): Madžarska telovadna federacija je povabila nekaj boljših naših olimpijskih telovadcev na telovadno tekmo, ki se bodo vršile v marcu v Budimpešti. Odzvala sta se dva brata, oba sta se temeljito pripravila za tekmo in se bosta kosala z najboljšimi telovadci madžarske telovadne federacije. V Budimpešto odpotujeta 28. t. m. in bosta zastopala svoje društvo in vse naše Sokolstvo.

To so bile oficijozne vesti, tako je bila informirana sokolska javnost vobče. Povdarjam, da starešinstvo JSS ni teh vesti nikdar demantiralo niti v dnevniku, ki je vesti prinašal, niti v svojem službenem glasilu. Iz tega sledijo nujni logični zaključki za vsakega mislečega Sokola in za vsjo javnost. — Vloga Sokola I. oddana 23. II. službenim potom, se sklicuje izključno na objavo v sokolski rubriki »Jutra« z dne 22. II. izreka pomisleke in prosi za avtentična pojasnila. V približno podobnem smislu obveščal izvestitelj sokolsko javnost v »Jutru« nekaj dni kasneje.

V svojem odgovoru ugotavlja starešinstvo naslednje: Madžarsko telovadno društvo v Budimpešti ne prireja tekme, ampak slavnostno akademijo. Starešinstvo je po referatu načelnika tehničnega odbora JSS dalo dovoljenje obema Sokoloma za udeležbo in aktivno sodelovanje na tej madžarski akademiji pod pogojem, da se udeležita in sodelujeta kot privatnika.

Tu je bistvo spornega vprašanja. S tem stališčem v razlagi sokolske ideologije, izvajane v konkretnem slučaju, ni mogoče soglašati. Pri današnjem stanju meddržavnega in mednarodnega razmerja Budimpešte npram naši državi in v Čehoslovaški ni z nobenega vidika oportuno sodelovanje naših ljudi pri javnih manifestacijah madžarske namišljene moči in madžarskega nacionalnega ponosa na budimpeštanskih tleh. Priznavam, da ne poznam programa in namena budimpeštanske telovadne akademije, gotovo pa je, da je vsaka akademija nacionalnega društva obnem idejno nacionalna manifestacija. Niti ne izključujem možnosti, da so pri akademiji prevladovalé tendence, ki niso združljive z vidno navzočnostjo in celo sodelovanjem Sokolov.

Starešinstvo JSS dovoljuje, da nastopata dva Sokola na akademiji nepriateljsko razpoložene organizacije kot privatnika. Kaj je s tem rečeno. Ali imamo oficijelne Sokole in Sokole-privatnike? Usodni zaključek miselnosti, ki je bila za tak sklep odločilna, je v tem, da se dopuščata dve narodni moreli ena je za oficijelnega Sokola, druga in drugačna pa za Sokola-privatnika. To naziranje ruši temelje vsem moralnim in etičnim principom. To je postopek, ki je nemogoče, zavrgljiv, v sokolskem narodnem življenju krivoverski. Ako se hočemo drug od drugega kaj naučiti, smemo tudi v nepriateljsko razpoloženo inozemstvo na telovadne prireditve odposlati svoje ljudi, tado samo kot opazovalce in poročevalce. Isto lahko napravi madžarska telovadna organizacija, ako se hoče za nas zanimati, ampak sodelovati...

Madžari so naše brate spoznali na mednarodnih tekmah v Amsterdamu, ki so se je tu udeležili kot Sokoli. Zelo dvomim, da morejo Madžari po preteku nekaj mesecev videti v njih zgolj privatnike. Ako abstrahiramo sakramentalni notranji nevidni znak programskega Sokola, kot se da to čitati iz dovoljenja starešinstva, potem bi bilo doledno, da se odložijo za čas privatnega sokolovanja tudi zunanja znamenja, torej treba sleči slovansko tobarvnost sokolskega telovadnega kroja. Vsak Sokol sme biti radoveden, kakšno zunanost ima pri javnem nastopu Sokol-privatnik. To razmišljanje do zadnjih zaključkov mora voditi v absurdnost.

Kot zelo važno se povdarja, da to niso tekme, da je to akademija, na kateri nastopata dva jugoslovenska Sokola! Obratno, s tem postaja zadeva hušja in težja. Tekme nosijo pogosto mednarodni značaj in pri njih se morejo srečavati tudi nacionalni nasprotniki. Akademija pa je čisto gotovo madžarska javna nacionalna prireditev, kjer naj Madžarska ranifestira tradicije svoje velenacionalne miselnosti, madžarsko moč in nacionalni ponos — in vse to ob asistenci jugoslovenskih Sokolov.

V Sokolstvu se borimo proti anacionalizmu. Ljubizen k domovini so ona sveta tla, na katerih je vzcvetela telovadba starega veka. Skoro pri vseh narodih se je pričela narodna telovadba goniti v dobi političnega preganjanja. Težnja, da se narod otrese suženstva verig, je rodila Sokolstvo in njegova naloga je usposobiti vse narod za svobodo.« Ugotavljam, da starešinstvo ne reagira na dvom, da ta ukren lahko oslabi težko borbo Sokolstva v Vojvodini, in v Slovaški proti madžarstvu. Sicer nam pa zadostuje, ako pogledamo v naše Prekmurje. Brate Sokole opozarjam na določbe v knjigi »Organizacija JSS«, ki so bile sprejete na sokolskem saboru, najvišjem sokolskem zakonodajnem zboru, v Za-

grebu 18. VIII. 1924. (str. 8, odst. 3): »Sokolstvo je dolžno posvečati posebno pozornost in največjo brigo anacionalnim pojavnim na vseh popriščih narodnega življenja itd. v onih delih naše domovine, kjer je narod pod vplivom ekonomskih faktorjev in tradicij v nacionalnem pogledu še nezaveden (mišljeno: Vojvodina, Prekmurje, Makedonija itd.) To je zakon, ki ga treba spoštovati zgoraj in spodaj.

Primerjava med Finsko in Madžarsko je depolarirana. Finska leži izven našega narodnega in državnega interesnega območja. V tem slučaju bi bolj držala primerja Finska in planet Mars, ne pa Finska in Madžarska, ki razpošila še danes po svetu zemljevid o Veliki Madžarski z vsemi slovanskimi pokrajini, ki so pripadle po svetovni vojni SHS in Čehoslo. republiki. Poglejte miselnost vedomadarske literaturre, duh mladinske vzgoje. Madžarska se še danes ni odrekla slovanski zemlji, izgubljeni v svetovni vojni. Še danes službena in neslužbena Madžarska povdarja, da so naša Vojvodina, Prekmurje in slovaške pokrajine madžarska zemlja, kjer samo začasno gospodarijo slovanski uzurpatorji. Program madžarskih fašistov je: madžarska država in madžarski jezik do Soluna in do obal Adrije. Kaj bi rekla naša javnost, ako bi danes Sokoli sodelovali pri fašistični akademiji gimnazistov v Rimu? Ali mislite, da se delovanje v Budimpešti naši bratje v Vojvodini, Prekmurju in našji češki bratje kaj manj bridko občutijo? Ž Anglijo, Japonsko in Francijo je Češka sokolska zveza v službenih odnosih ali neposredno ali potom vojnega ministristva. Torej je to vse preje kot privatno in dokazuje ravno nasprotno od tega, kar želi starešinstvo dokazati.

Odgovor glede neudeležbe jugoslovenskega Sokolstva na zadnjih tekmah za slovansko prvenstvo v Pragi v tej obliki ni odgovor. Za tako podjetje je potrebna samo dobra volja tehničnega vodstva. Po izjavi telovadcev d Sokola I. pa te volje tudi od strani Sokola I. ni manjkalo. Toli ko vem, da je odločen predstavitelj teh odbora Češke sokolske zveze celo osebno s svojo navzočnostjo v Ljubljani dal povdarka službenemu vabilu in da je dobil samo odklonile odgovore.

Udeležba organiziranih Sokolov na prireditvah v nepriateljsko razpoloženi inozemstvu ni zadeva niti tehnična, niti internosokolska, ampak zadeva splošno narodna. Smo del naroda, imamo k temu gotove odnose. Ako sta bila Sokolstvo in narod pomanjkljivo in netočno informirana ali obveščena tako, da bi trpelo Sokolstvo škodo na ugledu in časti, je potrebno, da se stvar postavi v pravo in polno lico. Sokol I. je napravil zasluzno delo, ako je podvel službeno iniciativo za razčiščenje vprašanja. Vzporedno s tem se zadeva obravnava v časopisju. Interna službena pot je eno. Javna diskusija drugo. Iz zgoraj navedenih razlogov je morda oboje potrebno. Dobra stvar se ne sme bati dnevnih svetlobe. Oblačno nebo naj se razgrmi. Kar je resnično, dobro in zdravo ostane in zmaga, nazori temelječi na nasprotju razpadejo sami po sebi. To je večni socialni in naravno-biološki zakon. Čim živahnejše se nazori srečavajo, tem hitrejši je proces razvoja in tem jačji je napredek.

Češko Sokolstvo je največja organizacija, narod jo spoštuje. Med vojno je čista in dejani sposobna narodna vzgoja tudi v najtežjih in najbolj opasnih položajih delala čudeže. Ali naj navajam imena narodnih herojev, ali velika dejanja ideje in organizacije čeških legionarjev-Sokolov ali borb in žrtve sokolske krvi na francoskih in italijanskih bojiščih? In pri nas, ko si Sokol-prostak in neprostak ni upal niti na samem s Sokolom spreporitvi iskrene, tolažilne nacionalne besede? Toda za enkrat teh žalostnih spominov ne želim vzbujati. Češko Sokolstvo ni nikdar zabranjevalo javnih razprav o sokolskem življenju.

Pogoste diskusije o načelnih vprašanjih v javnem tisku organizacijo držijo čisto in močno. Ugleden član starešinstva JSS mi pravi: Privatniku kot svobodnemu državljanu vendar ne moremo braniti iti v Budimpešto, v isti sapi pa tudi, da svobodnemu državljanu Sokolu ni dovoljeno svobodno razpravljati o sokolskih zadevah v časopisju. Tudi v tem praksa dvojnimi moral ni mogoča. Javna diskusija je zabranjena, dokler o dvomljivi sokolski zadevi ne zavzame kompetentni forum stališča in redakcija zapira svoje predale v Sokolskem glasniku za nadaljnjo tozadevno razpravo (glej S. gl. od 1. 3. t. l.). Menim, da aplikacija odborovega sklepa na ta slučaj ni modra. Ako je sporni predmet osebno disciplinarna ali splošnega organizacijskega značaja, ima sklep »primoranega molčanja« lahko svojo korist. Stvarna kritika o izvajanju o tolmачenju sokolske prakse v konkretnem slučaju, izviračice iz osnovnih principov naše ideologije, more edino koristiti. Nikdo ni nezmožljiv. Bojmo se smirnosti in dolčanja. Molk je pogosto smert. Izobijajmo se dogmatiziranja tam, kjer ta metoda nujno zavira vsak napredek. Ako ne moremo v organiziranem življenju zagovarjati neomejene svobode, smemo še manj soglašati s prisiljenim molkom, ki bibe v obraz svobodi in demokraciji mišljenja in javni izpovedi nazora. Vedno sem bil proti ohlapnemu gledanju na temelje sokolske misli: nacionalnost — anacionalnost. Izšel sem iz češke sokolske šole. Poznam in vestno zasledujem razvoj češkoslovaškega Sokolstva, njega veličino in iskreno ter preizkušeno dejansko prijateljstvo do nas. Ne morem pa razumeti vodstva JSS, da skuša vsako priliko porabiti za take ukrepe, ki jih mora češko Sokolstvo občutiti kot nož v rebra. Bilo bi mnogo lepše priznanje, da je »spodrsnilo«. Prepričan sem, da so v svoji notranosti mnogi bratje iz starešinstva že danes drugega mnenja in bi ne bilo umestno zmotno napraviti in v njej vztrajati.

Starešinstvo zahteva strogo disciplinsko postopanje proti krivicu, ki je zanesel debato v javnost. To je izraz srednjeveškega mišljenja in ga bo obsodil vsak pameten človek. Kaj bi rekla javnost, ako bi Sokol, ki se ne more opirati na kako poverjeno oblast, javno obtožil starešinstvo, da krši sklepe sokolskega sabora?

Moje mišljenje je: Oba brata olimpijca sta formalno pravilno postopala. Sklerji in postopanje tehničnega odbora in starešinstva v pogledu poseta Budimpešte pa so pogrešeni. Proti svojemu prepričanju v tako važni zadevi ravnati se morem, v interesu sokolske stvari pa moram nastopiti edino pot, ki mi je odprta in ki jo smatram tudi za pravilno. Nisem sicer pisec omenjenega članka v »Jutru«, toda svoja raznarjanja ne skrivam ter želim, da tudi drugi bratje jasneja

Naši kraji in ljudje

Strašna živiljska pot ciganskega očeta, hčerke in vnuka

Nepričakovano srečanje na snežnih poljanah — Premražen otroček v vreči — Čudna so pota usode ciganskih družin

V nedeljo zarana se odpravim s smučmi do postaje Save pri Litiji namenjen na Sv. Goro, da preizkusim planoto in smučišča, ki se razteguje med Rovišami, Lešami in Tirno. Topolmer je ta čas beležil ob savski tesni — 18 stopinj Celzija, vendar se je obetal najkrajši dan. V em izmed savskih gostiln je bežno pregledam »Jutro«, kjer me takoj naveže nase poglavje o trpljenju bednih ljudi na deželi. Takrat nisem slutil, da bom že po preteku nekaj ur sam naletel na grozoten primer trpljenja ciganske družine.

Ze spotoma po levem savskem bregu sem opazoval z nekaterimi Savani neobičajen prizor, ki se nam je nudil z nasprotni strani reke. Iz zatišja neke smreke, ki nam je zakrivala vse podrobnosti, smo od časa do časa zaslišali nerazločno zategnjene glasove... Ljudje, ki so hiteli k prvi jutranji maši, so obstali in ugibali, kaj neki se dogaja na drugem bregu Save, kjer se je iz smrečja vil v sveže jutranje ozračje gost dim... Zaradi mraza pa so ljudje kmalu odhiteli dalje in se nihče ni pobliže zanimal za dogajanje onstran Save. Ko sem se nato sam vzpenjal, višje in višje navkreber, se mi je vedno bolj odpiral razgled. Opazil sem, kako se je iz smrečja onstran Save izluščila neka ženska z večjo culo na hrbtni in je napol prepevaje korakala po snezu sem in tja. Dobil sem vtis, da se je pojavila v okolici Snodnjega toga bednica, ki se ji je bil omračil um...

Gladen ciganski stavec za kapelico

V prvih popoldanskih urah, ko je solnce že z izdatno toploto ogrevalo vso širno planjavo, vzvalovljeno z malimi brežuliki, ki se vlečejo sredi poti na Sv. Goro, opazim, da me ves čas nekdo moti iz za mame, na samoti stoječe kapelice. Morda je kak vaški pobahin, pomislil, ki me z zanimanjem opazuje, kako na smučah drčim po snegu. Videč, da sem ga opazil, se je neznanec popolnoma potuhnil za zidom. Zdej ga zajamem! pravim sam sebi in zavijem v velikem loku proti kapelici. Koga ugledam tam? Za zidom je slonel star možiček, izstradan, krvavih oči. Na sebi je imel neka platnenih cunj in preuknjane čevlje. Temna, zaradi očividnega pomanjkanja železa, kar prosjina polt mi je razodevala, da imam opravka s stariim ciganom.

— Očka, dober dan! Kaj počenjate ted? — Pa sva se takoj zapletla v pogovor, v katerem mi je bedni mož prav hitro opisal svoje stanje. Brezdomec je, 70-letnik, vemer se potika po svetu, že nekaj dni ni zaužil nič topljega. Namenjen je sedaj preko Sv. Gore, da najde zatočišče pri kakem premožnejšem kmetu. Prosil je že pri mnogih hišah ob Savi najskromnejšega zavetja, pa so ljudje sami revni in preživje komaj sebe in svoje.

Opazim, da ima mož glavo precej potolčeno in ga vprašam: — Odkod te rane na glavi? — Nedavno sem prenočil na nekem odprtem kozolcu, pa se mi je spodmuknila podnica in sem treščil s kozolca na kolje. Takrat sem si razbil glavo, da mi še danes vse brenči po njej.

— Stotova, očka, povedem vas k bližnji hiši, kjer vam bodo dali kaj topljega. — Tresočih korakov stopica stavec z menoj. Naenkrat se ustavi in mi razodena, da ima s seboj tudi hčer.

— A kje je vendar ona? — se začudim. — O! Ima s seboj tudi otroka! — ihte nadaljuje stavec. — Jaz lo že nekaj časa čakam, pa je ni za menoj. Stopila je z otrokom tja v ono goščo... Zmrznil ji je menda mali, zmrznil... Prosim vas, stonite tja. Povejte ji, da bova dobila tople hrane in prenočišča!

Ciganka z otrokom v vreči

Z roko mi stavec pokaze precej oddaljeno krmičevje. Poženem se tja na smučeh in na tuho mi kmalu zazveni obupen otroški

plač. Povsod naokrog debele zledenela snežna plast, le tam ob skupini nizkega šibovja se je snež toliko stail, da se je pokazala ped kopne zemlje. Tam opazim m'ado, suho, v pisane šipe zavito žensko postavo, sedečo na tleh. Obupno otrokovo ječanje je naraščalo, a otroka ni bilo videti nikjer. Mlada žena je držala v naročju preprosto, zadržnjeno vrečo. Tam je bil skrit pred mrazom njen otroček.

Zdrnila se je mlada žena, ko je slišala za seboj drsanje mojih smuč. Pristna ciganka lsem si dejal, ko se je presenečena ozrla vame. Razodenedem ji, da me je poslal njen oče Grega. Prišel sem se zanimati za njeno usodo. Ko je izvedela, da je njen oče medtem že na toplim pri bližnjem kmetu, mi je pričela takole razlagati svoj žalostni roman:

— Ko sem šla od zadnje vasi, je otrok nekam sumljivo utihnil. Ni čuda! Enoletno detece je brez obleke, brez plenice. Zavitega imam le v žakljevini, ki je pod detetom že nekaj dni vsa premočena. Ponoči so otrokovi žakljevinsti novjoi zaradi mokrote zamrznilii in je mladiček ležal zavrt v trdo ledeno skorjo. Proti jutru sem opazila, da bo po njem. Oče je za Savo nabral nekaj robidovja in ga zažgal. Jaz na sem še z dihanjem grela otroka in ga takole srečno zopet obudila k življenju.

— Mar niste bili vi jutraj ob Savi pod smrekami?

— Da, prenočevali smo kar tam v za-tišju. Narezala vsa siročja z očetom nekaj smrekovih vej za ležišče in prebedela vso mrzlo noč. Od časa do časa, ko sem se čutila že vso otrplo, sem stekla po snegu, da sem se ovela za trenutek, nato pa zopet legla na siromašno ležišče pod smreko.

— A zakaj ste vendar zašli z otrokom tako daleč s poti v to goščavo?

— Joj, kar strah me je povedati! Pa zdaj sem že potolažena. Otroček je bil že brez glasu in sem se bala, da mi je v ledenem oklepju med žakljevinsti krpmi — zmrznil. Zato sem se podala semkaj, da pogledam, če je v otroku vsaj še iskrica življenja. Sicer pa sem bila priravljena na najhušje. Če bi bilo dete mrtvo, bi njegovo trupelce položila tu v samotem sočnem pristorček. sama pa bi odšla dalje po svetu. Med ljudi ne bi nesla ubožega mlrička, saj bi takoj defali, da sem ga umorila sama in nalašč... Pa sem revčka le prezrela s svojo toploto. Čerav sem tudi sama vsa pre-mražena. Povejte ga, kako leno iče! Kako tudi ne bi, saj je siročče gladno... in premraženo.

Mati je bila iz premožne gorenjske hiše...

Dvignila se je mlada ciganka in se podala z menoj na pot. Vesela, da je našla človeka, ki mu lahko razodene svoje bridke življenske izkušnje, mi je spotoma povedala, da ji je ime Angela, da je stara 24 let in da je poročena z mladim ciganom, ki pa jo je pred meseci zapustil z otrokom in se potepel bogve kam po svetu. In zdaj živi zapuščena žena s svojim očetom Gregom.

— Kaj pa vaša mati? — O, mati je že umrla. Ona ni bila ciganka, kakor moj oče. Doma je bila iz bogate gorenjske hiše. Še zdaj stoji njen dom v kamniški okolici. Mladi gorenjski deklici je bil všeč črni ciganski fant, moj oče. Neko jutro je izginila iz tamošnje okolice ciganska družba in z njo ona bogata kmetiška hči — moja mati... Seveda ji je bilo hudo, ker je morala prenašati vse nadloge ciganskega življenja. Po nekem jesenskem dežju se je prehladila, zbolela in umrla, ne da bi prej še enkrat videla svoj rodni dom. A kadar jaz pridem na Gorenjsko, mi bratje in sestre moje matere vedno zavijejo kaj pribojliška zame in za očeta. Oglašam se pa pri njih le redko...

V takem pogovoru sva s cigansko popotnico prav naglo prispela do samotne kmetiške hiše na Kalcih, kjer se je ta čas že dobro ogrel in oteščal premraženi cleanski očka s skodelo topljega mleka. Dobri ljudje v hiši so takoj nato postrepli tudi mladi ciganki in vzeli v posebno zavetje njeneza otročka.

Ko sem proti večeru hitel v dolino, mi je ves čas brnela v ušesih melodija iz »Trubadurja«, kjer zbor ciganon ob zvonečih udarcih kladev prepeva: »Kaj je ciganu vrhunc sreče?... Občutil sem vso težo usode, ki po ciganih neusmiljeno bije — s kladvi... nč. —

Vremenska poročila iz Slovenije

Včeraj je bilo v Sloveniji prav nestalno, spremenljivo vreme. Dopoldne je po mnogih krajih več ur snežilo. Naletaval je suh sneg ter ga je približno padlo za 2 cm. Drugod je bilo oblačno. Popoldne je začel pritiskati južni veter. Deloma se je zjasnilo in zasijalo je solnce. Jutranja vremenska poročila so beležila v posameznih krajih naslednje stanje (v oklepajih prejšnjega dne): Bohinjska Bistrica — 8 stopinj Celzija (—10), sneži; Kranjska gora — 14 (—13), jasno; Jesenice — 4 (—10), oblačno; Tržič — 5 (—7), oblačno; Kamnik — 4 (—8), sneži; Ljubljana gl. kolodvor — 5 (—12), sneži; Celje — 2 (—8), sneži; Brežice — 2 (—9), oblačno; Dravograd-Meža — 5 (—10), sneži; Maribor gl. kolodvor — 1 (—8), sneži; Ljutomer — 4 (—10), oblačno; Kotoriba — 5 (—10), lepo; Št. Janž na Dolenjskem — 1 (—15), oblačno; Novo mesto — 2 (—10), oblačno; Kočevje — 2 (—10), oblačno; Rakke — 1 (—6), oblačno.

Društvo jugoslovenskih tehnikov v Pragi na ekskurziji v Draždanih

Praga, 3. marca. Že lani, ko je slavila znamenita draždanska tehnika 100-letnico obstoja in se je vršila ob tej priliki v Draždanih velika razstava pod geslom »Tehnično mesto«, je nameravalo Društvo jugoslovenskih tehnikov pridriniti ekskurzijo v to lepo mesto. Gotovo nepravilne pa so preprečile ta načrt.

Zato je dne 7. januarja letos znova vstavilo v program ta študijski izlet in ga tudi izvedlo. Vršil se je med ssemestralnimi poreticami od 20. do 25. februarja in je nad pričakovanje krasno uspel. To ni toliko naša zasluga, kakor pa »Deutsche Jugendherberge« (ta organizacija ima podoben delokrog kakor naš Ferijalni savez), ki nam je pridrilo prav tonel sprejem in organiziralo tako naš poset, da je imel popolnoma oficijelen značaj. Zato smo tudi razmeroma zelo malo potrošili. To pa je za študenta vedno največje važnosti; posebno se, če hoče odnesti ugodne vtise. Nemčija je namreč za naše razmere zelo, zelo draga. Ne maša zasluga za lepe dni, ki smo jih preživeli tu, pripada tudi akademskemu inozemskemu odboru (»Akademische Auslandsstelle Dresden«) in našim akademikom, ki študirajo v Draždanih. Veliko hvalo pa zaslužita posebno g. G. Rade, predstavnik D. 7. H. (»Deutsche Jugendh.«) in z. Ch. Hildebrand, predstavnik inozemskega odbora, ki sta nas vse dni tovariško spremljala in za naš obisk skrbno sestavila bogat program, ki nam je bil tiskan izroččen takoj ob prihodu v Draždane.

Videli smo res vse najlepše in najkoristnejše, kar pač more nuditi to veliko, umetnostno lubiče mesto, Draždani so ena najlepših mest v Nemčiji, po velikosti (600 tisoč prebivalcev) so na šestem mestu.

Ogledali smo si slovito galerijo slik »Zwinger«, ki ne zastaja mnogo za pariškimi muzejem »Louvres«. Tu se nahaja, kakor je znano, čudovita Rafaelova sikstinska Madona. Dalje zaklad biserov, dijamantov in drugih dragih kamnov ter zlatnine in srebrnine (imenovan »Grüne Gewölbe«), muzej finega pocelana, razkošni dvorec bivših saških kraljev, Razkazali so nam dalje najmodernejšo tvornico in tehnične naprave, najmodernejšje socialne ustanove, tako n. pr. borzo dela »Arbeitsnachweis«, zavetišče za siromake in take, ki nimajo svoje-ga ognjišča in krova (»Obdachloseneien«), študentske domove in svetovnoznanu tehniško visoko šolo, ki je ena najmodernejših in največjih v Evropi. Radost je videti ta zavod, opremljen z vsemi študijskimi pripomočki in krasno urejenimi laboratoriji. — Kot posebno zanimivo in moderno tvornico nam omenim tvornico cigaret »Greiling«. V vseh večjih dvoranh, kjer se vrši v glavnem ročno delo, razširja ampliton radioglasbo veselih in poskočnih melodij, ki ustvarja delavstvu boljše razpoloženje in voljo do dela. Ogledali smo si tudi impozantni novi magistrat in posetili otero, ki je na svetovnem glasu in ena vodilnih v Nemčiji. Pozabili seveda nismo tudi na zanimivi zoološki vrt.

V petek zvečer nam je bil prirejen v reprezentančni vili D. 7. H., kjer smo tudi st-

Pri boleznih želodca in jeter, žolčnih kamnih, zlatiči uravna naravna »Franz-Josefova« grenčica prebavo na naravnost popoln način. Izkušnje na klinikah potrjuje, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz-Josefovo« vodo posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo, izpijemo jutraj na teš želodec. Dobi se v vseh drogerijah, lekarnah in spec. trgovinah.

novall, pozdravni večer z velikim banketom, umetniškim programom in novim filmom mesta Draždan in študentovskih kolonij. Večera so se udeležili oficijelni predstavniki vlade, mesta, visokih sol in študentstva. Izmenjajo je bilo več pozdravov in napitnic. Govoril je tudi neki visokošolski profesor, ki je večkrat prepotoval našo zemljo in je bil odnoso osebnj prijatelj nekaterih naših velikih ljudi. Tako n. pr. pok. geografa dr. J. Cvijiča i. dr. Mi smo se vsem iskreno zahvalili in izrazili željo, da tudi oni običejejo našo domovino, naš azurni Jadran in ostale prirodne krasote.

V nedeljo smo bili vsi udeleženci lepe ekskurzije povabljeni v tako imenovano saško Švico na gradič Hohnstein, ki je last študentov in je največja študentovska kolonija na Saškem. Gradič ima čvno urejeno spalnice, jedilnice, kuhinjo in zabavne prostore. V njem prenočuje lahko eno noč preko 1000 oseb. Kuhinja, najmodernejšje opremljena, na plinsko kurjavo, skuha lahko enkrat za 3000 ljudi. Okolica gradiča je prelepa in ima prijeten planinski zrak. Skratka rečeno: Vzememo si lahko za vzgled organizacijo tamkašnjeza dijaštva.

V ponedeljek jutraj, po godu sv. Matije, smo se vrnili nazaj v Prago, ki je zavita v svežo snežno odejo vzbujala vtis pravličnega mesta. Tokrat je sv. Matija oneharlj Pražane. Mislili so, da jih bo rešil zime, ki so se sili do grla; pa glej, ta šment je nanovo in na debelo raztresel svojo zimsko dobroto. — Zvečer smo praški Jugosloveni sprejeli tovariše in rojake. Akademsko pevsko društvo »Oblič«, ki je ravnokar na koncertni turneji po ČSR, je prineslo tudi nam v zasneženo zlato Prago miše pozdrave iz domovine. — Ing. cand. Jože Rus.

Število sodnih eksekucij v Sloveniji

»Jutro« je že začetkom januarja objavilo statistiko o poslovanju sodišč v Sloveniji ter navajalo, koliko je bilo lani pri posameznih sodiščih, kakor v Ljubljani in Mariboru, izvršenih sodnih eksekucij. Višje deželno sodišče v Ljubljani je sestavilo detajlirano statistiko o eksekucijah. Celokupno je bilo lani pri posameznih okrajnih sodiščih v Sloveniji, ki jih štejeimo 49, vloženih in dovoljenih 62.196 izvršev.

Eksekucije so se napram letu 1927, pomnožile za 5901. Največ izvršilnih predlogov je prejelo okrajno sodišče v Mariboru in sicer 10.142, za tem okrajno sodišče v Ljubljani (8430), Novo mesto (1644) in Celje (3987). Močno je boben pel tudi pri nekaterih podeželskih okrajnih sodiščih na Gorenjskem, manj že na Notranjskem in Dolenjskem. Na Štajerskem in v Prekmurju so eksekucije dosegle prav rekordna števila. Statistika n. pr. izkazuje, da je bilo lani pri okrajnem sodišču v Radovljici vloženih 1423 izvršilnih predlogov, v Kamniku 1306 in v Kranju 1210, dočim navajajo okrajna sodišča na Notranjskem in Dolenjskem od 300 do 900 predlogov.

Preko 1000 eksekucij izkazujejo na Štajerskem okrajno sodišča: Brežice (1052), Konjice (1105) in Laško (1636), so pa ostala sodišča, ki imajo tudi nad 900 eksekucij. Rekordno število poleg Maribora je dosegel v eksekucijah Ptuj in sicer 2865. Prevalje so imele 1278, a Mariberg 1117. V Prekmurju poje bebem neusmiljeno in zato je statistika eksekucij orav žalostna. Pri okrajnem sodišču v Dol. Lendavi je bilo lani vloženih 1338 izvršilnih predlogov, a v Murski Soboti 1630.

Tatvine in predrzen vlom v Celju

Vlom pri zdravniku dr. Sadniku. — Vlomilec prijet.

Celje, 5. marca. V Celju so se ta teden začele množiti večje tatvine. Včeraj okoli 14. je tukajšnji policijsko stražnico telefonično obvestil zobozdravnik dr. Bruno Sadnik, stanujoč v poslopiju Celjske mestne hranilnice na Krekovem trgu, da je okoli polneva neznan vlomilec s ključem, ki se je nahajal poleg ordonančne sobe, odprl to sobo in nato vplnil v njegovo pisarniško mizo na ta način, da je odtrgal mizno ploščo in segel v predal, kjer se je nahajal denar. Bilo je tam v predalu 10.358 Din. V čakalnici sta se takrat nahajale posestnikova hči Helena Javornik in Letuša in 19-letna Ljudmila Kostomaj iz Bukovega Zlaka, ki sta čakali na zobozdravnika. Po izvršenem vlamu je drzni vlomilec mirno odšel skozi čakalnico. Ko je zagledal obe deklici, se je nekoliko za zaveso ordonacijske sobe potuhnil, nato pa stopil samozavestno v čakalnico ter jima mirno dejal v hrvatski: — Čekajte! Doktor dojde!

In vlomilec je izginil, ne da bi se zani deklici brigali, ker sta mislili, da mora biti kak zdravnikov sorodnik ali član družine. Takoj je bil alarmiran ves policijski aparat, ki je na podlagi podatkov, ki sta jih dali obe deklici, začel iskati vlomilca. Po opisu vlomilčevem se je kmalu policiji posrečilo izslediti ga v osebi brezposelnega

Popolnoma novo! Prekras o!

Revolucijska svatba

Fin po isto mentski drami Mi ha-lisa. — V glavnih vlogah

Gösta Ekman in Karina Bell

Francoska revolucija — S raho-vlada. — Le a markiza in nje noroka. — Revolucijski armad. Smirna o sodba. — Pomik ščen za pmočno nč. — K nasna vebina! — Bajne slike!

Predstave ob 4. pol 6., pol 8 in 9
Telef. 2124. Elitni kino Matica.

slasličarskega pomočnika 24-letnega Friderika Hribernika, rodom iz Celovca, a pristonega v občino Sv. Krištof pri Laškem. Policijski agente so ga okoli 15.15 prijeli pred trgovino Weren na vogalu Glavnega trga in Prešernove ulice. Na policiji je Hribernik sprva tajil vlom, a se je moral končno vdati, ko ni mogel natančno navesti od kod ima večjo vsoto denarja pri sebi. Hribernik je v soboto zapustil celjske sodne prostore, kjer je preстал 6 mesečno kazen zaradi tatvine in se je tam seznanil s prav izurjenimi svedcori. Pri telesni preiskavi so na policijskervi uradu našli pri Hriberniku še 7.048 Din zgotovine. Glede ostanka ni hotel dati nikakih podatkov. Kakor domnevajo je moral ta znesek Hribernik nam spraviti za svojega tovariša in pajdaša Kolererija, ki je prav dobro poznal razmere pri dr. Sadniku in je lani vplnil pri Sadnikovem bratu zdravniku dr. Rudolfu. Ta mu je najbrže tudi natančno opisal položaj stanovanja zobozdravnika dr. Sadnika. Danes popoldne je bil aretiran na Glavnem trgu tudi Hribernikov pajdaš Strnad.

V Gaberju se je v ponedeljek dopoldne noizvršila tudi večja tatvina obleke. V nezaklenjeno stanovanje tovarniškega delavca Friderika Pinterja v Gaberju št. 45 je vdrl 33-letni brezposelni rudar France Berk, doma iz Št. Jurja pod Kumom. Ko se je Pinter nahajal pri delu v tovarni, je Berk izrabil priliko ter posetil njegovo stanovanje. Ukradel mu je razno obleko, neka perila in drugih predmetov v skupni vrednosti 1820 Din. Hkratu je ukradel tudi svojo sestro Ivanko Berk, kateri je vzel razne obleke za 1060 Din. Berk je po tatvini neznanomak izginil. Za njim je izdana tiralica. Domnevajo, da se bo Berk napotil v Stanežice pri Št. Vidu nad Ljubljano. Ni pa izključeno, da bo skušal pobegniti preko meje in se napotiti v Essen, kjer je več let delal kot rudar, a je bil izgnan zaradi večjih tatvin.

so najlažja pot, po kateri klice boleznj pridejo v naše telo. Proti prenosu nalezljivih boleznj usne in grlne dupline uporabljajte okusne

Anacot - pastilje Dra Wandera
Dobivajo se v vseh lekarnah. Čuvajte se preparatov, kateri v zalnjem času imitirajo povsod poznane Anacot-Pastille.

Lak za nohte

na dkg samo v drogeriji A. Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ulica. 15574

Najboljše najtrajnejše, zato naicenejše!
13

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA.
(Začetek ob 20. izpremembe označene).
Sreda, 6.: Vdova Rošinka. A.
Četrtek, 7.: Utopenica. Ljudska predstava po zmizanih cenah. Izv.
Petek, 8.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.
(Začetek ob pol 20. izpremembe označene)
Sreda, 6.: Faust. B.
Četrtek, 7.: Zaprtlo.
Petek, 8.: Beg iz seraja. D.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Sreda, 6.: Zaprtlo.
Četrtek, 7. ob 20.: Lumpacij — vagabund. C.
Kuponi. Znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE.
Nedelja, 10. ob 16.: Jesenski manever. —
Ob 20.: Bajadera. Gostovanje gosp. Nerata. Gostovanje Mariborčanv.

Sprememba repertoarja. V sredo, 6. t. m. se poje za abonma B. Gounodova opera »Faust« z gđ. Majdičovo, go. Poličevom in gđč. Španovo ter gg. Banovcem, Rumljem, Jankom in Povelhom. Opero dirigira kapel-

nik gosp. Balatka, sodeluje tudi celotni baletni zbor s soloplesi gosp. Golovina in gđč. Moharjeve.

»Romeo in Julija« v Mariboru

»Divjo raeo« prva reprezentativna uprizoritev te sezone. Režiser gosp. Pregarc je močna osebnost in Shakespearea pozna v detajle. V močno enoto je stesnil sceno, kostume, luč, govor in kretnje in dal urizoritivni svoj značaj. Vse je dvignil v stil; notranje močnim dogodkom je dal tudi skladno obeležje in igro. Krepko je igralcem podčrtal notranje dolo. Tako smo videli Shakespearea v dostojni, zanimivi, svojstveni interpretaciji. Romeo gosp. Rakuše je izbornu uspel. Mladost, strast in lepota zanašata Romea od druge deklice k Juliji, do drznosti, v snubitve in k poroki, v poboj, obup, užitek in smrt. Vse to doživeti verjetno prehajati iz tega in vanje nazaj, vsepovsod se dati vsega — kači Shakespeare hoče povsod vse — pri vsem tem pa obdržati plemenito osebnost, to je gosp. Rakušu uspelo popolnoma, zunanje zbruseno in sigurno, notranje z občudovalnim elanom. Tak Romeo je mogoč povsod. Gđč. Kraljeva kot Julija je v brzem razvitu in odradnanju kromaj vzvelega ženstva kot močna igralka ustvarila in doživljala pristen lik. Zal, da je z rahlo nežnostjo pokri-

Koncert Jaroslava Kociana

Po dolgem čakanju končno zopet prav prvovrsten koncert. Kocian je znan po vsem svetu. Je eden prvih svetovnih umetnikov na gosli, ne le virtuozi — globok, resničen umetnik. Tudi njegov spored nam to potrjuje. Z lahkoto je podal sila težak koncert Čajkovskega. Vratolomna kadenca v prvem stavku, globina kantilene v canonetti in prčnost v plesu podobnem finalu — ne vem, kje bi dal Kocianu prvenstvo. Glavna točka so bili trije stavki iz Bachove 5. sonate za gosli. Človeku zmanjka izraza za tako dovršeno podajanje, ostane le občudovanje. In — kaj je treba takemu umetniku klavirske spremljave? Zdi se mi, da klavir, četudi v oblasti izvrstnega spremljevalca — igro takih kvalitiet le zatemi. Štiri Sukove skladbe za gosli in klavir so polne miline, pa tudi ritmičnih domislekov. In to nam naredi Sukovo tvorbo tako zanimivo; iz sanjivosti te v hipu prenese v plesne ritme. Kontrasti so predpogoj dobre skladbe, posebno pri daljših delih. Zaključna točka oficijelnega programa je bila Sarasateova Carmen — fantazija, ki spaja dobro muziko z dobro uporabo instrumenta ter je kot konec sporeda posebno učinkovala. Naj na koncu še omenim Kocianovo kristalnočisto intencijo. Sledil je neoficijelen del (Dvo-fak, Reger, Ondriček), kajti večina publike ni hotela iz dvorane. O. Kredba je prvovrsten pianist, kar je dokazal v štirih Novakovih serenadah za klavir. Kot spremljevalec je idealen. Obisk koncerta je bil dober,

temperatura v dvorani pomanjkljiva, nedis-

ciplina prepozno prihajajočih škandalozna Slavko Ostere.

Umetniška afera v Bratislavi. Kakor znano, postavijo v Bratislavi spomenik prvemu vojnomu ministru Češkoslovaške generalu dr. Milanu Štefaniku, in sicer v maju ob priliki desetletnice njegove tragične smrti. Za spomenik je bil razpisana natečaj. Umetniška žirija je prisodila prvo nagrado načrtu umetnikov Kafke, Roškota in Jareša. Proti tej ločilni žiriji je nastal v javnosti močan odpor in končno je bil vložen proti tej odločitvi protest z zahtevu, da se razpiše nov natečaj. Ta protest je podpisalo tudi 10 članov »Slovenske umelecke besede« v Bratislavi. To ni bilo po volji upravnemu odboru tega društva, ki je pod predsedstvom arhitekta Dušana Jurkoviča izključil iz društva vseh teh 10 članov, češ da so kršili društveno disciplino. Med izključenimi je tudi naš slovenski rojak akademski slikar Ivan Zabota, ki živi že dolga leta na Slovaškem in uživa v slovaški javnosti kot umetnik velik ugled.

3-0 repriz poljske opere. Varšavska opera (Icar Wielski) je imela 300. predstavo izvirne poljske opere »Pan Twardowski Ludomira Różyckiego«, ki je znan tudi v Jugoslaviji. To delo štejejo med najboljše poljske slovenske opere. Njegov uspeh je tem večji, če uvažimo, da gre za primeroma novo skla-lbo.

M. Snuderl.

Domače vesti

Naša akcija za bedno deco

Včeraj smo prejeli naslednje denarne prispevke:

Club Primork v Ljubljani	200.—
G. Dobriča Vojnič v Ljubljani	100.—
Uradništvo dr. premogovnika v Velenju	320.—
G. dr. Milan Ropas, zdravnik v Novem mestu	100.—
Neimenovani z Rečice pri Bledu	100.—
G. Ivan Zupan, arhitekt v Ljubljani, mesto cvetja na grob pok. R. Sarku	50.—
Slov. ribarsko društvo v Ljubljani mesto cvetja na grob g. rav. R. Sarka	200.—

v dinarjih
poprej 39.963,50
Skupaj 41.133,50

Tudi več novih prispevkov v blagu smo včeraj prejeli. Neimenovani nam je poslal več obleke, perila in čevljev. Verica z Jesenic perilo in obleke, neimenovani trgovec v Ljubljani 20 m blaga v vrednosti nad 300 Din, tvrdka Jos. Ivančič v Ljubljani 5 hiač v vrednosti 600 Din in tvrdka Sinkovec nasl. Soss, raznega blaga v vrednosti 2000 dinarjev.

Iskrena hvala vsem dobrotnikom!

„Jutro“.

Promocija. Dne 28. februarja je na vseučilišču v Zagrebu promoviral g. Bartolo Keržan iz Trsta za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

Sprejem v naše državljanstvo. V državljanstvo naše kraljevine sta sprejeta Franc Jerič, kovač v Pobrežju in Anton Podlaha, strojnik v Ptujju.

Zakon o pošti, brzjavu in telefonu. Poštni minister je predložil ministrskemu svetu načrt enotnega zakona o pošti, brzjavu in telefonu. Poštarska organizacija zahteva v načrtu gotove izpembe.

Otvoritev telefona. Dne 15. januarja je bila pri pošti Bezunje pri Lescah otvorena javna telefonska govornica. Tri dni poprej pa pri pošti Dolenja vas pri Ribnici.

Imenovanje v sanitetni službi. Kakor javljajo iz Beograda sta imenovana za okrajna referenta: v Celju dr. Anton Schwab, v Sv. Ivanu-Zelini pa dr. Fran Kocuvan. Dr. Jakob Rebernik je imenovan za upravnika Doma narodnega zdravja v Celju, Ivan Verbič pa za računovodjo Hiljenskega zavoda v Ljubljani.

Izplačilo razlik učiteljem. Na opozorilo, da učitelji še niso prejeli razlik, kakor drugi državni uradniki, smo se informirali na merodajnih mestih ter zvedeli, da je zadeva že urejena. Za učiteljsko ljubljansko oblast sorazlikne že nakazane, za mariborsko oblast pa je bila 28. februarja odpravljena zadnja partija. V nekaj dneh bodo razlike vsi prejeli.

Občni zbor društva davčnih uradnikov sekcija Ljubljana, ki bi se imel vršiti v Laskem, se preloži na 7. aprila t. l. ker se zaradi istočasnih občnih zborov nabavljajnih zadržev drž. uslužbencev v Mariboru in Ptujju 10. t. m. ninajeja ti povolne udeležbe.

Smrtna kosa. Rodbini okrajnega sodnika g. Frana Brečka je umrla v celjski bolnišnici hčerka Majda v nežni starosti 5 in pol leta. Pogreb bo v četrtek ob 15. na celjskem okoliškem pokopališču. — V Ljubljani je umrl g. Anton Salnič, sodni izvršilni uradnik. Položil ga bodo jutri ob 14. k večernemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu. — V St. Vidu pri Ljubljani je podlega dolgi, težki bolezni gospa Ana Jovčič. Njen pogreb bo jutri ob 9. na domačem pokopališču. — Pri Dev. Mariji v Polju je umrla g. Marija Hudnik in po položena k večernemu počitku danes ob 16. na domačem pokopališču. — Pokojnim blag spomin in iskreno sožalje rodbinam!

Prva seja novega ravnateljstva Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani. V ponedeljek se je vršila v sejni dvorani zbornice za TOI prva seja novega ravnateljstva, na kateri so se izvršile volitve predsedstva, upravnega in rentnega odbora in predsednika nadzornega odbora. Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. Peter Klinar ravnatelj Hipotekarne banke v Ljubljani, za podpredsednika gg. Evgen Lovšin in Josip Bahovec, za predsednika nadzornega odbora g. Maks Terčelj. V upravnem odboru pridejo s strani poslodavcev gg. Jelačin star., Vrtovec in Bahovec, s strani delojemalcev gg. Plienčič, Zemljini in Lovšin. Rentni odbor je sestavljen po gg. Smrkolju, Železnikarju, Gluhaku in Švilgiju. Po konstituiranju predsedstva in odbora so pozdravili novo ravnateljstvo še za društvo velezašlužni bivši predsednik g. Lilje, predsednik Zbornice TOI g. Jelačin ml., predsednik Pokojniškega zavoda g. Vrtovec in v imenu nameštenske grupe g. Lovšin. V vseh govorih se je poudarjala potreba solidarnega nastopa poslodavske in nameštenske grupe, ki naj dovede do izvr-

šitve velikih ciljev, ki si jih je društvo postavilo. Končno se je razpravljalo tudi o naložbi društvene imovine v iznosu 500 tisoč Din v »Trgovski dom«: zadeva se je odstopila predsedstvu in upravnemu odboru odnosno ravnateljstvu v končno veljavno rešitev.

Personalne izpembe v železniški službi. V železniški službi so bile zadnje čase izvršene razne personalne izpembe, tako vpokojitve, premejitve in napredovanja. Med drugimi so vpokojeni: uradnika generalne direkcije drž. železnice Vinko Strunjak in Rudolf Stupenšek ter uradnik sarajevske direkcije Ivan Lovrenčak. Premešeni so uradniki ljubljanske direkcije Miroslav Bertonec, Jakob Grčar in Avgust Stalovski h generalni direkciji s pristavkom, da ostanjejo na svojem dosedanem službenem mestu po potrebi. Avtomatično so napredovali v višje osnovne plače uradnik kontrole dohodkov pri generalni direkciji Egidij Gomžšek, dalje uradniki pri oddelku kontrole dohodkov (ekspozitura Maribor) uradnika II. kategorije Josip Cilih in Janko Grampovčan, dalje uradnik III. kategorije Franja Verhovc, Franjo Fijavž, Franjo Florijančič, Tomislav Dajčar, Jelica Rajar, Alojz Trček, Marija Modic, Franjo Rojc in Pavla Bratko ter zvančičnica I. kat. Luiza Albreht, končno so še napredovali: uradnika II. kat.: Anton Poje in Josip Cener, uradnika III. kat. Franc Korenčič in Alojz Ješovnik ter zvančičnik II. kat. Josip Ravš. Pri strojnem oddelku generalne direkcije Ivan Dobravec, uradnik III. kat. in zvančičnik I. kat. Milan Majer. — Bivši narodni poslanec Gjorjica Jankovič je sprejet v železniško službo ter dodeljen strojnemu oddelku generalne direkcije.

SENZACIJA DANES NOVO

KRVNIK iz ALAMOSE

Drama nedolžno obsojenega, ki je žrtvovano sebe da resi cast ljubljene žene. — V glavni vlogi

GEORGE O'BRIENE

znan filmski junak iz filmov „Ita-lic“ in „Ob zori“.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

KINO IDEAL

Rok za vložitev davčne prijave za pridobitno za leto 1929 je potekel 28. februarja 1929. Davčni zavezanci, ki izvršujejo v območju davčne uprave za mesto v Ljubljani kako podjetje obrt ali samostojen poklic in ki do 28. februarja 1929 še niso vložili davčnih prijav za pridobitno, se opozarjajo, da to storijo najkasneje do 15. marca 1929 ter hkrati s predloženo davčno prijavo opravijo prekoračitve roka, zakaj se davčna prijava ni mogla vložiti v določenem roku.

Oddaja postvrge zaroda iz oblastnega vališča v Boh. Bistrici. V vodah področja ljubljanske oblasti se bo vložilo v letu 1929. 800.000 zaroda postvir iz oblastnega vališča v Boh. Bistrici. Razpošiljanje postvrge zaroda se bo pričelo v aparatih s kisikom pričetkom maja in bo trajalo do konca junija. Vsi latsniki, zakupniki ali podzakupniki ribarskih okrajev se opozarjajo, da nemudoma priglasijo število postvrge zaroda, ki ga žele to leto vložiti. Opozarjajo se vsi zainteresirani, da bo v slučaju neprijava ali nezadostne prijave obl. odbor odredil po lastnem predvaru število zaroda, ki ga je treba vložiti za posamezne revirje. V prijavi naj se navede točno namembna žel. postaja, kamor se bo odpremil transport rib, o čemer bo vsak zainteresen pravčasno obveščen. Posebna navodila glede ravnanja z ribami in vlaganjem prejme vsak zainteresirani pismeno. Cena 1000 postvir 100 Din. Naročila naj se pošljejo na naslov: Oblastni odbor, Ljubljana, ribarski in lovski referat, Gosposka ulica št. 15.

Zmaga šestcilindrskih avtomobilskih motorjev. Karakteristični značaj jesenske avtomobilske razstave v Parizu je bil prevladovanje šestcilindrskih motorjev. Prvič so sedaj med evropskimi znamkami prevladovali šestcilindrski stroji nad štiri cilindrskim. Večina tovarnih je sploh opustila štiri cilindrske tipe sledč duhu in zahtevam današnje moderne avtomobilistične. Simpatije za šestcilindrske stroje so splošne in mogoče prej kakor se pričakuje, bodo tudi vodeče tovarne na svetu vpeljale šestcilindrske tipe v cenah sedanjih štiri cilindrskih motorjev. Vzrok teh simpatij je jaseen. — Vozači postajajo od dne do dne bolj izbirični v okusu. Smisel in pojem avtomobila ni več omejen samo s koristnostjo in lepoto, obsega tudi vedno naraščajočo željo po prijetnejšem in lažjem obratovanju. Edino šestcilindrski motor more nuditi gladko in mehko obratovanje kakor tudi hitrost pospeška, kar je danes bistveno že postalo standard. V šestcilindrskem motorju sprejme bat na pogonski silni, vsak novi predjemu sledeči sunek sile učinkuje tako lahko nezmanjšano. Uspih je miren, prilagajoč in mehak dotok moči, kar se s štiri cilindrskim motorjem nikakor ne more doseči. Ta zmožnost prilagodjenja in mehke obmožja brezlišen tek in razanten start. Nadaljnja prednost šestcilindrskega motorja je njegova daljša trajnost, naravna posledica mirnega obratovanja.

REKORDNE REZULTATE samo s TUNGSRAM Barijevim REKORD CEVMI

Dravinska podružnica SPD v Konjicah ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek dne 18. marca 1929. ob pol 20. uri v dvorani Narodnega doma v Konjicah. Vabimo vse člane, da se istega udeležijo. — Odbor.

Ženski svet. je bil za Italijo ustavljen. Napravili so se vsi potrebni koraki, da bo list za Jugoslavijo nadalje redno izhajal. Uredništvo in uprava se nadejajo, da se bo to zgodilo v kratkem času, nakar izideta skupno februarja in marčna številka.

Ljudsko štetje v Beogradu. V Beogradu se bo sredi aprila letos vršilo ljudsko štetje Sekcija občinskega sveta, kateri je poverjena ta naloga, je s pripravami za štetje že pričela.

V ženevskem avtomobilskem salonu bo velika razstava avtomobilov Mercedes-Benz. Ta znamka je v Švici posebno priljubljena. Razstavljeno bodo zelo elegantni vozovi, med njimi novi, 2,6 literski in osemcilindrski modeli. Tudi Continental bo zastopan na tej razstavi. Večina nemških vozov bo imela centi-pnevmatiko. 415

Res'avraci a Dvor

Orientalni damski koncert gostuje zopet vsaki večer.

Vprašanje ribarskih knjižic. Pišejo nam: Ribarske knjižice so do letos stale 100 Din, oblastna skupščina je to pristojbino za letošnje zvišala na 300 Din, oni pa, ki so si sedaj to knjižico nabavili, so zanj plačali, kakor zatrjujejo, 350 Din. V informaciji ribičev ugotavljamo, da sta ob zboru Ribarskega društva predsednik drž. pravnikov dr. Avg. Munda in podpredsednik viš. dež. sod. svetnik Ant. Mladič izjavila, da je po njih naziranju zvišanje pristojbine po 100 Din za ribarsko knjižico na 300 Din protizakonito, ker je bila prvotna pristojbina uveljavljena s finančnim zakonom, določb zakona pa ne more spreminiti nobena oblastna uredba. Z ozirom na to mnenje dveh pravnikov je na to obč. zbor sklenil poslati posebno vlogo veliku županu s prošnjo, naj razveljavi protizakonito uredbu ljubljanskega oblastnega odbora glede zvišanja pristojbine za ribarske knjižice. Kaj je na to vlogo ukrenil g. veliki župan nam ni znano, mnenja pa smo, da bodo merodajni faktorji pač že sami uvideli, kako neumestno je, da bi v ljubljanski oblasti imeji za ribolov tako visoke pristojbine, kakor nikjer drugje na svetu.

Pazite, čitatelji! Ne dajte, da Vam uide oglaševalci sredstva za pranje, a to je Schichtov »RADION«. Hvaležni nam boste, če sami poizkusite.

Obledete obleke barva v različnih barvah. in obledite tovarno IOS PEFICH

Nevarna pot preko Dolančeve rebr. Pišejo nam: Pot na Koščo, ki gre preko strme Dolančeve rebr, je postala zaradi podelenosti jako nevarna. Nerodni korak na ozki stezi, pa zdrži po gladki strmini naravnost v Savo. Potnik, ki je šel v nedeljo iz Zagorja in je imel na Koščji svoje opravke, je z največjo muko in v stalni nevarnosti prešel nevarno Dolančovo reber, pa se je potem raje vračel na Renke in nato na postajo Savo. Zvedelo Dolančovo pobočje je prizadelo posebno neprijetno tamkajšnje rudarje, ki ne morejo zaradi nevarnosti že deset dni domov, in čakajo v dolini pri svojih znanih, da se bo zboljšala pot.

Planinsko-lovska veselica se bo vršila v vseh prostorih Narodnega doma v Brežicah v soboto dne 9. t. m. Svira kompletne novomeške orkester. — Šaljivi nastopi. Obleka planinska, lovska oziroma športna. Vstopnina 5 Din. Začetek ob 8. zvečer. Čisti dobiček je namenjen za planinsko kočjo na Lisci. Prosimo za številno udeležbo. 425

Pri epidemiji hripe naj se skrbijo za to, da se želočec in črevo z uporabo naravne genčice »Franz Josef« večkrat temeljito izprazni. 17

Iz Ljubljane

Slavni Ševčikov godalni kvartet iz Prage koncertira v Ljubljani dne 15. t. m. v Filharmoniji. Natančnejši spored javimo v kratkem.

Českoslov. Obec v Ljubljani je imela v soboto v »Zvezdic« svoj občni zbor, ki ga je z lepim nagovorom otvoril predsednik g. Ferdinand Čermak. Poročila društvenih funkcionarjev je obč. zbor vzel z odobravanjem na znanje in jim dal na predlog preglednikov absolutorij. Društvo je lani štelo 4 častne, 10 ustanovnih in 245 rednih članov. V odbor so bili za letošnje leto izvoljeni gospodje: Ferdo Čermak, predsednik, Vaclav Mikyška, podpredsednik, dr. Vaclav Burian, Fr. Illich, Gab. Jurasek, Jaroslav Klapalek I. Vančasta, Boh. Kyncl, Jos. Křiž, Jos. Prochaska, Rasto Pustoslavšek, dr. Fr. Resl, odborniki. Jos. Cilih, Ant. Horák, Havel Hasenohr I. Old. Votava, namestniki, St. Hlusička in I. Novak, preglednika. Po izvršenih volitvah se je g. konzul dr. Resl spominjal 10 letnice Českoslov. republike in svoja 3 letnega bivanja v Ljubljani ter se v proslavo tega dogodka prijavil za društvenega ustanovnika, kar so zborovalci pozdravili z navdušenim ploskanjem. Z apalom, naj se člani v čim največjem številu udeležijo Masarykove slavnosti v nedeljo, je predsednik Čermak zaključil lepo uspešno zborovanje.

Da najboljši je to znaj COLOMBO CEYLON ČAJ

Iz ljubljanske gledališke pisarne. Ker so bile zadnje predstave »Utopljence« te izredno zabavne komedije popolnoma razprodane ter je moralo mnogo občinstva oditi brez vstopnic, se ta zabavna komedija ponovi v četrtek 7. t. m. ob 20. izven abonmana, po znižanih cenah. — Uprava Narodnega gledališča obenem vliudno prosti vse p. n. abonente, da poravnajo svoj 7. obrok najkasneje do 14. t. m.

Ustanovni občni zbor akademskega kluba za proučevanje mednarodnih problemov se bo vršil v sredo, dne 13. t. m. ob 15. v sobi št. 90 na univerzi.

Zivljenje in umiranje v Ljubljani. Po podatkih mestnega fizikata se je meseca februarja rodilo v Ljubljani 122 otrok (55 moškega in 67 ženskega spola), med temi 3 artvorolenci, umrlo pa je 51 moških in 74 žensk skupaj torej 125 oseb in sicer: 25 oseb za pljučnico, 16 oseb za ostarelostjo, 14 za jetiko, 13 za boleznijo na srcu, 10 za rakom, 7 za prirojeno slabostjo, 4 za vnetjem črevesa, 3 za boleznijo na sopilih, 2 za davico, 2 za influenco, 2 za vnetjem ledvic, 1 za akutno bronhitis, 1 za zamotanjem čreves, 22 oseb zaradi drugih naravnih smrtnih vzrokov, 3 pa zaradi smrtnih nezdog. Izmed umrlih je 29 oseb doseglo starost nad 70 let. Na naležljivih boleznih je obolelo 9 oseb: 4 na šenu, 3 na davici, 1 na škrlatinki 1 pa na griži.

Mestna ljudska kopol v Kolodvorski ulici bo zaradi snaženja kotlov v dneh 6., 7. in 8. marca zaprta.

Strokovna organizacija natakarev, hotelskih, kavarniških in gostilniških uslužbencev v Ljubljani je priredila 7. februarja svoj X. jubilejni valčkov večer v hotelu Unionu. Ples je bil letos sijajno obiskan, kar dokazuje, da je naš valčkov večer postal zelo popularen. Organizacija se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli h krasnemu uspehu, zlasti pa hotelirju hotela Uniona g. Ristu, ki je postregel posetnike plesa s izvrstno kapljico in z izbornimi jedili, ki jih je pripravil kuhinjski šef g. Babinek. Nadalje se zahvalujemo plesnemu mojstru g. Černetu za lepo izveden plesni aranžma ter kapejniku g. Kitu, ki je s svojim plesnim orkestrom sviral izvrstno in neumorno do konca prireditve. Zahvalujemo se tudi za številno udeležbo vsem našim posetnikom. — Odbor.

Neznani slepar. Pred nekako 10 dnevi je dobila znana tvrdka Bar na Mestnem trgu dopis nekega učitelja Sevska, ki naroča, naj se izroči naslednjega dne njegovemu odposlancu nečaku kompleten štiričevni radio-aparat. Pismo se je glasilo dalje, da bo prišel za par dni sam v Ljubljano ter bo pri tvrdki poravnal račun v obliki menice. Tvrdka je sleparju verjela in res izročila aparat v vrednosti čez 2700 Din neznanemu malemu dečku, ki je prišel ponj v veri, da se bo naslednjega dne oglasil učitelj sam in vse ostalo uredil. »Učitelj Sevska« pa ni bilo tudi naslednjega dne niti pozneje, na kar je pričel g. Bar dvomiti v solidnost naročnika. Informiral se je, če učitelj Franc Sevsšek sploh eksistira in dobil odgovor, da ga nimajo nikjer zabeležena. Tedaj šele so zamogli ugotoviti da gre za prefrignato sleparijo, zaradi česar se je obrnila tvrdka na policijo, kjer so mnenja, da gre tudi ta drzna sleparija na rovaš sleparja Gustava Ropotarja, znaneza pod imenom Indefinititis, ki se nahaja že nekaj mesecev na svobodi in ki je pričel čim je bil zopet prost z vsemogočimi goljufijami.

Pride!

Kino „Dvor“

SMUČARJI!

Danes zvečer v Union, bela dvorana, pozdrav inozemskim tekmovalcem in državnim prvakom. Pridite vsi!

Prihodnje predavanje ZKD. V petek 8. t. m. bo priredila ZKD v Kazini predavanje zdravnice dr. Sossove o aktualnem zdravstvenem predmetu: o raku. Predavanje bodo spremljale množestevitne skioptične slike. Ker vlada za to predavanje veliko zanimanje in je število sedežev omejeno, vabimo da si nabavite vstopnice v predprodaji v tajništvu ZKD, Kazina II. med 9. in 12. in 15. do 18.

Materinski večer drevi ob 20. v Zavodu za zaščito dece.

Papež in Vatikan. V soboto in nedeljo bo predvajala ZKD v kinu Matica veliki film o papežu in Vatikanu. Film nam prikazuje v petih velikih dejanjih stavbne, kiparske in slikarske umotvore, ki jih hrani Vatikan. Film predčuje tudi ves slaj papeževga dvora, življenje na dvoru in vernike, ki posejajo svojega cerkvenega poglavarja. Film je še posebno aktualen sedaj ob ustanovitvi papežev države, ki jo iz filma dobro spoznamo. 422

Eversharp svinčniki za gospode, trajni in okusni kakor tudi rezervne mine vedno na zalogi pri tvrdki Bonač, Ljubljana. 409

Dar slepim. Mesto venca na krsto pokojnemu gosp. Rudolfu Sarku daruje sodni svetnik gosp. Mladič 100 Din Podpornemu društvu slepih. — Mesto venca na krsto blagopokojne gospe Jozefine Šetinc, daruje ga. Angela Merslavič Podpornemu društvu slepih Din 200. — Najlepa hvala! 424

Karla Bulovčeva, akadem. kiparka in slikarica bo okrasila z originalnimi slikami oder za Rokoko-popolndne Atene. Dostop k prijateljskemu sestanku ima vsakdo, ki si oskrbi prijavnico v pisarni Atene, Dunajska cesta 1a-V od 10. do 12. ure. 423

Danes Ha-Ha-Ha - HAROLD LLOYD kot 'Rugby' igralec v filmu „Zmaga“

Velika športna atrakcija 'Rugby' tekma! — Čika, veselje, smeh, prinesite obce za solze smeha!!!

Danes ob 4, 1/4, 7, pol 8 in 9

Prvič v Ljubljani! Novo!

Telefon 2730. Kino »Dvor«

Iz Celja

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju se najskretnije zahvaljuje g. Fabijanu Helebrandtu-Zeingerju, majorju v pokojju v Celju, za darovani znesek 500 Din, ki ga je poklonil ob priliki britke izgube svoje pomatere preblage g. Ludovike Kunerle-Zeingerer v podporni fond vojnih žrtev. Tisočera hvala! Posnemajte!

K notici o uradnih urah na sreskem poglavarstvu v Celju dodatno sporočamo, da trajajo uradne ure ob sobotah le od pol 8 zjutraj do pol 14. popoldne, sicer pa vsak delavnik od 8. do 12. in od 15. do 18. Stranke se sprejemajo le dopoldne.

Naša podporni akcija za bedno mladino. Včeraj je prešla naša podružnica od neimenovane dobrotnice par skoraj novih ženskih čevljev, za kar ji srčna hvala. Družinama I. V. in A. Z. iz Sv. Pongrača pri Grižah, ki imata prva 3, druga 6 majhnih otrok in žive v veliki bedi, smo predvčerajšnjim nabavili za 400 Din najpotrebnejših živil. Nadalje prispevke v blagu in denarju sprejema podružnica »Jutra« v Celju, Kocenova ulica 2.

Mestna knjižnica v Celju je v februarju izposodila 1522 knjig.

Nestalo vreme tudi v Celju. Dočim je bilo predvčerajšnjim zjutraj v Celju še prav mrzlo (ob 4. zjutraj je kazal termometer —10 stopinj C) se je ozračje tekome dneva močno segrelo. Včeraj zjutraj je pri temperaturi —1 snežilo tako gosto kakor v prvi zimi. Mesto je bilo do 9. ure dopoldne že zopet popolnoma pobeženo, nakar je potegnili jug in sneg je do poldneva že zopet izginił s streh in ulic. Živo srebro je stalo ves dan na ničli.

Iz Maribora

Plesni večer Erne Kovačeve v mariborskem gledališču se bo vršil definitivno v soboto, 9. t. m. Na programu so klasične in moderne skladbe, pri klavirju gosp. prof. Vasilij Mirk Ljubiteljem plesne umetnosti naj nikar ne zamude tega zanimivega večera. — Koncertno-operni večer Zamejčičeva-Neralič Živko pa bo drugi dan v nedeljo 10. t. m. Abonenti imajo popust, če vzamejo vstopnice že pri dnevi blagajni.

Diplomirani Mariborčan. Na gospodarsko-šumarski fakulteti zagrebške univerze je diplomiral Mariborčan geometer g. Vladimir Beltram.

Za oficirje! Mestni magistrat mariborski, vojaški urad razglašajo: Vsi rezervni, upokojeni častniki in častniki v ostavki, ki so za slučaj mobilizacije razporejeni, nimajo pa še predpisane oficirske legitimacije niti niso poslali zahtevane slike, se opozarjajo, da store to najdalje do 15. t. m. Javiti se imajo do navedenega roka pri mestnem vojaškemu uradu, Slomskov trg 11, kjer dobe tozadevno tiskovino v izpolnitve. S seboj je prinesiti doprno sliko v velikosti 6x9. Oni rezervni oficirji, kateri še nimajo uniforme, smejo priložiti za legitimacijo tudi sliko v civilu.

K notici »Zagonetni zločin minule nedelje« smo prejeli naslednje pojasnilo: »Ni res, da bi se v moji aferi zaradi napada v mojem stanovanju pričakoval senzacijonelen preokret, nego je resnica zgolj ta, da policija napadalcev na molo osebo dosedaj še ni izsledila pač pa sem jaz razpisal tozadevno nagrado v znesku 15.000 Din. — Rajko Ločnik.«

Tudi ljudske blagajne ni več. Včerajšnja naša vest o begu ravnatelja Perschkega se je izkazala za resnično in točno. Vodja nekdanjega Balkan-kredita in poznejše Ljudske blagajne, Perschke je bil inozemec in je zato brezskrbno sleparil naše ljudstvo. Izginil je preko meje brez potnega dovoljenja ter pustil prazne blagajne svojega denarnega zavoda, ki je že 1. t. m. ustavil poslovanje. Pasiva Ljudske blagajne znaša okrog četr milijona Din in ni kritja niti za stečajno postopanje. Ljudje po deželi pa še sedaj ne vedo o polomu zavoda in pošiljajo še vedno svoje borne prihranke na naslov hranilnice. Včeraj popoldne so že sneli na Aleksandrovi cesti 16 napisno desko Ljudske blagajne in na dražbi prodali vse inventar. Večino pisarniškega pohištva so kupili mariborski advokati. Kratkemu življenju Balkan-kredita je sledil kratek obstoj Ljudske blagajne, ki je vzel žalosten konec. Naše osleparjeno ljudstvo bo še dolgo bolela glava za prihranki, ki jih je zaupala sleparju. Potrebno bi bilo, da se inozemcem na kakšen način ne dovoli brezvestno ravnanje z našimi gospodarskimi dobrinami.

Vodstvo obrtne nadaljevalne šole naznanja, da je odsljel otvorjeni redni pouk v vseh razredih, ker so šole dobile potrebno kurvilo. Delodajalci naj skrbje za vester obisk vajencev in vajenk, da bo mogoče zamujeno nadomestiti.

Prainca - svetloilkalnica Rakuša, Slovenska ulica 15, zraven ljubljanske Kreditne banke, se priporoča. 276

Prve posledice prehlada so hripavost in kašelj. Te neprijetne pojave odstranite brzo s

KRESIVAL

INŽINJERISKI GLASNIK

V kratkem bo izšel naš prvi vojaški inženjerski list, ki bo izhajal vsako četrtletje.

Namen tega lista je, da obdrži in izpopolni znanstveno spretnost naših inženjerskih častnikov in podčastnikov, aktivnih in rezervnih, in da tudi častnikom ostalih vrst orožja omogoči poznavanje delovanja inženjerije.

Dovolj je znano kakšen pomen in vlogo bo imela inženjerija v moderni vojni ter ni potrebno posebno poudarjati velike važnosti tega lista in potrebe, da se njegovo izdajanje olajša s sodelovanjem in s čim večjim številom naročnikov.

Naročnina iznaša letno 100 Din, polletno 50 Din, posamezne št. 25 Din. — Podčastniki in gojenci vojaških zavodov plačajo polovično ceno. — Oglasi se plačajo po odrejeni tarifi.

Potrebna obvestila daje Uredništvo (Beograd, Miloša Velikog br. 48).

Sport

Napredek Joška Janše v mednarodni konkurenci

Zanimivo sliko o napredovanju Joška Janše nam poda naslednji pregled, sestavljen na podlagi uspehov pri 18 km tekmovanju o priliki olimpijade v St. Moritzu in o priliki letošnje tekme v Zakopaneh. Pri obeh tekmah je nastopila elita evropskega smučarstva. Za primerjavo so vzeti najboljši evropski tekmovalci za to disciplino, ki so startali.

Razlika med časi Joška Janše in časi uvedenih v St. Moritzu in v Zakopaneh kaže naslednji pregled (Prva številka pomeni razliko v St. Moritzu, druga razliko v Zakopaneh):

Norvežan Vinjarengen	19:30	5:48
Finec Jarvinen	14:51	6:56
Poljak Czech	12:16	5:20
Finec Nutio	12:28	4:42
Nemec Müller	8:31	4:38
Nemec Bauer	4:11	3:02
Sved Erikson	8:54	0:39
Finec Saarinen	20:17	12:14
HDW Donth	14:00	6:35
Švicar Bussmann	11:28	6:06
Poljak Motyka	3:04	1:40
Poljak Kreptovskij	2:02	Joškov čas v Zakopanih boljši za 2:05; Nemec Wahla (najboljši Srednjeevropec na olimpijadi) v St. Moritzu 6:14, v Zakopanih Joškov čas boljši za 2:47, Švicar Lanener v St. Moritzu 0:17, v Zakopanih Joškov boljši za 4:39.

Ta pregled jasno kaže, da ima Joško pričakovati še lepe uspehe tudi v najtežjih mednarodnih tekmah, ker bo zaradi letošnjih izkušenj gotovo zopet napredoval.

SK Ilirija — smučarska in drsna sekcija vabita članice in članke sekcije in klubsko članstvo v splošnem na družabni sestanek, ki ga priredita JZSS in SK Ilirija ob zaključku zimске sezone v počast zimskosportnih prvakov in tekmovalcev danes v sredo točno ob 20.30 v »Beli dvorani« hotela Union.

Smučarski klub Ljubljana. Redna odborova zela se bo namesto danes vršila jutri v četrtek. Kraj in čas običajen. Na današnjem smučarskem večeru, ki ga na čast našim internacionalcem priredita JZSS in Union, vabim članstvo, da se ga v čim večjem številu udeleži. — Predsednik:

Vse smučarke in smučarje ter ostale zimské sportnike vabimo, da se udeležijo današnjega pozdravnega večera letošnjim zimskosportnim tekmovalcem, smučarjem in drsarcem, ki ga priredita JZSS in SK Ilirija nocjo v beli dvorani Uniona ob 20.30. Večer je na čast predvsem našim tekmovalcem v inozemstvu in pa državnim prvakom. Vstop je vsakomur prost.

Nogomet in naši srednješolci

Na srednjih šolah ljubljanske oblasti je bila v jeseni 1928 razglašena prepoved igranja nogometa za srednješolce. Na intervencijo ljubljanskega nogometnega podsaveza je bila ta prepoved začasno sistirana do 1. decembra 1928. Da se doseže popolna ukinitve te prepovedi, je LNP obrazil svoje stališče v nastopni spomenici, ki se je predložila prosvetni upravi:

Po danih nam informacijah je bila ta prepoved izdana na podlagi sklepov učiteljskih zborov in konference direktorjev, ki zastopajo mišljenje, da je igranje nogometa skrivno slabih učnih uspehov ter da vpliva igranje nogometa neugodno na srčno kulturo in tudi na zdravje šolske mladine.

Učiteljski zbori so imeli za svoje sklepe brez dvoma tehtne razloge. Vendar je pri tem stališču temeljno pogrešno, da se ne razlikuje med organiziranim, smotrenim sportom ter med »organiziranim, takozvanim »divjim« igranjem nogometa.

V serioznih sportnih društvih se shaja mladina dvakrat, največ trikrat na teden po dve uri na primerno urejenih, zračnih in solnčnih igriščih, pod strokovnim vodstvom in pod stalno zdravniško kontrolo. Sestavni deli smotrenega nogometa: pa treninga so tek, razne vrste skoka, proste vaje, tehnične vežbe z žogo. Fizični trening nogometaša je torej vsestranski tak, da absolutno odgovarja zahtevam smotrene telesne vzgoje. Poleg tega telesno-vzgojnega dela se polaga v društveni potrebna paznja tudi na idejna, moralna načela sporta: dobro upravljanje društva se ukvarja jo z vzgojo mladine, kontrolirajo učne uspehe dijaškega naraščanja itd.

Jasno je, da prinaša tako izvajanje nogometnega sporta samo korist, zdravstveno in moralno, ter da podpira in izpopolnjuje šolsko in domačo vzgojo. Tako

ti, so neizogibne zle posledice, moralne in telesne. To ne velja samo za nogomet, tudi za druge panoge sportnega udejstvovanja. Pač pa je nogomet najlažje dostopen in obenem najbolj privlačen za povprečno šolsko mladino. Računati se mora, da številno dijaštva, ki goji »divji« nogomet, na žalost zelo znatno presega organizirane dijaške nogometne.

Ob opisanih okoliščinah bi bilo priporočljivo, da se med šolsko mladino po možnosti omeji igranje nesmotrenega, škodljivega »divjega« nogometa, dočim naj bi se ne delale zapreke smotrenemu udejstvovanju mladine v serioznih sportnih društvih, odnosno naj bi se tako koristno sportno udejstvovanje mladine naravnost podpiralo.

Opozoriti želimo še, da utegne obstoj ča splošna prenovd doseči baš nasprotno od onega, kar se z njo hoče doseči. Pri društvih, ki delujejo javno, je pač mogoče realizirati prepoved: vrste teh dijaških nogometišev iz društev pa bodo brez vsakega dvoma isti hip pomnožile vrste »divjega« nogometišev. Niti misliti ni namreč, da mladina ne bo še naprej brez kontrole igrala nogometa po raznih dvoriščih, travnikih itd. na opisani nesmotreni način.

Prepričani smo, da bi šolska oblast dosegla popoln uspeh, ako bi sama organizirala in vodila sportno udejstvovanje mladine in ako bi uporabljala po vzgledu drugih visoko kulturnih držav sport kot vzgojno sredstvo. Dokler to ni mogoče, bi bilo v interesu šole in sporta, ako bi učiteljsvo tesneje kot doslej sodelovalo v sportnih društvih, t. j. šola naj bi si zagotovila gotov vpliv na delovanje sportnih organizacij in kontrolo nad njimi. Izboljšanje bi se doseglo tudi na ta način, da bi šole navajale mladino, naj se udejstvuje v sportnih društvih, namesto da na lastno pest nesmotreno goji »divji« nogomet. V skrajnem slučaju naj bi se sportno udejstvovanje dovolilo mladini samo v posameznih društvih, ki morejo jamčiti za odgovarjajočo telesno in moralno vzgajanje naraščaja.

Dovoljujemo si izraziti nado, da bo šolska oblast v polni meri uvaževala naša izvajanja ter prosimo, da se izdane splošna zabrana igranja nogometa razveljavi.

Naš podsavez kakor tudi vse ostale merodajne sportne organizacije so brez pridržka popolnoma na razpolago, ako bi se šolska oblast odločila načelno regulirati sportno udejstvovanje in vobče telesno vzgojo šolske mladine.

Gospodarstvo

Naš tobačni monopol

Upravnik uprave državnih monopolov g. Todorovič je nedavno podal javnosti nekaj zanimivih podatkov o razvoju produkcije in konsumu tobačnih izdelkov v naši državi. Med drugim omenja, da je l. 1927. znašal skupni konsum tobačnih izdelkov v naši državi 10.2 milijona kg v vrednosti 1798.3 milijona Din. V splošnem opazimo, da konsum cenejših tobačnih izdelkov hitreje narašča kakor konsum dražjih proizvodov, zato je povprečna prodajna vrednost tobačnih izdelkov padla. Produkcijski stroški so se zadnja leta zmanjšali. Izdelava cigaret, cigar in ekstrakta se je pocalila ter je znašala l. 1924. 4.90 Din za kg izdelkov, leta 1927. pa 4.16 Din. Žal gosp. Todorovič ne navaja točnejših podatkov o skupnih stroških produkcije in o izdatkih za administracijo, kjer bi se dalo še marsikaj prilestiti.

Zanimivo so številke o povprečni ceni prodanih tobačnih izdelkov v posameznih pokrajinah, ki je l. 1927. znašal v Srbiji 181.11 Din za kg, v Vojvodini 180.40 Din, v Hrvatski in Slavoniji 172.88 Din, v Sloveniji 179.56 Din, v Bosni in Hercegovini 159.93 Din in v Dalmaciji 222.23 Din. Žal, nam gosp. Todorovič tudi ne navaja popolne statistike o konsumu tobačnih izdelkov v posameznih pokrajinah. Omenja le, da se največ popuši v Sloveniji, in sicer 1104 gr. tobačnih izdelkov na osebo, v Bosni 1088 gr. in Vojvodini 955 gr., v Dalmaciji 446 gr. in v Hercegovini 272 gr. (za Srbijo, Crno goro in Hrvatsko manjajo podatki).

Na podlagi teh številk lahko izračunamo, da se v Sloveniji letno potroši na osebo 245.34 Din za tobačne izdelke. To bi odgovarjalo letnemu konsumu od 259 milijonov Din. Od te vsote odpade na dejansko vrednost tobačnih izdelkov kakih 100 milijonov Din, dočim predstavlja ostalih 160 milijonov Din neposredni davek, ki ga plačujejo konsumenti tobačnih izdelkov. Ker se v Sloveniji relativno popuši največ izdelkov tobačnega monopola (najmanj v Hercegovini, Južni Srbiji in Dalmaciji) zato Slovenija plača tudi največ tega davka.

— Valorizacija predvojnih srbskih dolgov. Te dni je »Frankfurter Zeitung« v zvezi s pogajanjmi med predstavniki naše vlade in predstavniki imetnikov predvojnih srbskih obilgacij poročala iz Pariza, da je naša vlada ponudila 65% valorizacijo, s čemer bi priznala 65% predvojne zlate vrednosti. Predstavniki obilgacijarjev pa so baje zahtevali, da bi se valorizacijski odstotek tekom anuitetske dobe povečal na 100%. Ta vest je malo verjetna, ker bi morala sama ponudba take valorizacije od strani naše vlade močno vplivati na tečaj teh obilgacij na pariški borzi, dočim so n. pr. obilgacije srbskega posojila iz l. 1895. baš te dni nekoliko popustile. Zdi se, da pogajanja ne bodo dovedla do rezultata in da bo o tem vprašanju moralo v maju odločiti haško mednarodno razsodišče. Valorizacija od 65% bi pomenila za našo državo povečanje

predvojnih srbskih dolgov za okrog 4 milijarde Din.

— Dividenda Narodne banke. Upravni odbor Narodne banke bo na občnem zboru 10. t. m. predlagal naslednjo razdelitev dobička: Od čistega dobička od 79.2 milijona Din se po zakonu od Narodne banke odbije 4.75 milijona Din za nagrade guvernerju, upravnemu in nadzorstvenemu odboru in uradnikom. Od preostale vsote v višini 74.4 milijona odpade 60% ali 44.6 milijona Din na delež države. Za delničarje ostane torej 29.8 milijona Din ter bo uprava predlagala izplačilo dividende od 400 Din na delnico (skupaj 24 milijonov Din); ostalih 5.8 milijona Din pa se ima porabiti kot dotacija fonda za dopolnitev dividende, ki bo s tem narasel na 35.6 milijona Din.

— Iz naše trgovinske mornarice. Prekomorska plovila d. d. bo te dni prevzela v Glasgovo na njen račun zgrajeno tovorno ladjo »Koranz«, ki ima 9000 bruto reg. ton. S tem se bo naša trgovinska mornarica povečala za novo moderno tovorno ladjo.

— Nemške reparacije Jugoslaviji. Po izkazu generalnega agenta za nemške reparacije je naša država v prvih petih mesecih tekočega normalnega reparacijskega leta (od 1. septembra do 1. februarja) prejela na račun reparacij 30.4 milijona mark, ali 106 milijonov Din, in sicer 25.8 milijona mark v reparacijskih dobavah in 4.4 milijona mark v gotovini.

— Zastaranje pete za kupona 7% investicijskega posojila. Direkcija državnih dolgov opozarja vse imetnike obveznic 7% investicijskega posojila iz l. 1921., da bo 15. t. m. zastaral kupon št. 5. Davčne uprave bodo ta kupon honorirale do 14. t. m.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave 5870 komadov hrastovih pragov; do 12. t. m. pa glede dobave 1 vrtalega stroja in 1 zakovala za zakovice (Niethammer); prometno - komercialni oddelek pa do 18. t. m. ponudbe glede dobave 6000 kg zalivk (pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 1 motornega kolesa; do 18. t. m. pa glede dobave sklepov in kilovatnih števecv. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 400 komadov spojka za tračnice, 500 kg bencina za razsvetljavo in raznega električnega materiala; do 1. t. m. glede dobave strojev, 2 trofaznih motorjev, 35.000 komadov opke ter glede dobave 1 gumijaste preproge. Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave usnitih jermen, 14.000 komadov vijakov ter glede dobave električnega materiala.

Borze

5. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Nekaj več povpraševanja je bilo v devizah na Curih, Berlin, London, Dunaj in Prago. Razen potrebe v devizah na Budimpešti, Dunaj in Trst je ostalo potrebo krila Narodna banka. Tečajji so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda za malenkost okrepila. Za aranžma je notiral, 428 — 428.5, trgovala pa se je kasa po 426 — 428 in za april po 434. Investicijsko notira nespremenj. 90 do 91. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Prašteditoni po 930, v Srpski po 154, v Zemaljski po 135 — 136, v Jugobanški po 94 in v Poljedelski (nova emisija) po 16.50. Industrijski papirji so bili bolj zane-marjeni. Trboveljska je bila zaključena po 475, pozneje pa je notirala 460 — 473. V ostalem je bil zaključen samo še Union (Osijek) po 195 — 198.

Devize in valute. Ljubljana. Amsterdam 22.8225, Berlin 13.5075—13.5375 (13.5225) Brusel 7.91, Budimpešta 9.91—9.94 (9.925), Curih 109.44 do 109.74 (1095.9), Dunaj 7.9937 — 8.0237 (8.0087), London 276.12—276.92 (276.52), Newyork 56.77—56.97 (56.87), Pariz 222.58,

„Pri nas je prijetno.“

pravi mlada gospa Mica. „Nikdar ne razburjam svojega moža z velikim pranjem in čiščenjem, vse to gre čisto mirno, ker RADION opere perilo sam v enem dopoldnevu.“

Varuje perilo!

Praga 168.38 — 169.18 (168.78), Trst 297.4 do 299.4 (298.4). Zagreb. Dunaj 7.9937 — 8.0237, Berlin 13.5075 — 13.5375, Budimpešta 9.92 — 9.95, London 276.12 — 276.92, Milan 297.375 do 299.375, Newyork 56.77—56.97, Pariz 221.58 do 223.58, Praga 168.38 — 169.18. Dunaj. Beograd 12.46875 — 12.50875, Berlin 168.61 — 169.11, London 34.4750 do 34.5750, Milan 37.21 — 37.31, Newyork 71.25 — 71.75, Praga 21.0295 — 21.1095, Curih 136.58 — 137.08; dinarji 12.4050 do 12.4550. Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.3125, London 25.23125, Newyork 520, Milan 27.2375, Praga 15.3975, Dunaj 73.075, Budimpešta 90.555, Berlin 123.38, Brusel 72.20, Amsterdam 208.25, Varšava 58.35, Bukarešta 3.09, Efekti.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (4. t. m.) Navzile nekoliko prijaznejšimi inozemskimi notacijami je bilo razpoloženje na dunajski borzi mirno. Ker so bile tudi ponudbe slabe, so cene ostale na nespremenjeni višini. Baška - banaška pšenica se je nudila za mare - april po 1.63 ex šlep Dunaj. Za podunavsko koruzo se konsum vedno bolj zanima, dočim je povpraševanje po laplatski koruzi nazadovalo. Uradni tečajji so ostali nespremenjeni.

Dunajski goveji sejem (4. t. m.) Dogon 2399 komadov, od tega le 65 iz Jugoslavije, iz Rumunije pa 930. Pri mirnem prometu so se cene dvignile za 5—10 grošev. Uradno notirajo za kg žive teže: voli izjemno 2 — 2.20, I. 1.65 — 1.95, II. 1.30 — 1.60, III. 1.05 — 1.25, bikli 1 — 1.35, krave 0.95 do 1.50, slaba živina 0.65 — 0.90 šilinga.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prašteditona 930 den., Kreditni zavod 175 den., Vecve 129 den., Ruše 260—280, Stavbna 50 den. Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda aranžma 428 — 428.5, kasa 427 — 428, za mare 430 — 432, za april 434 — 434.5, za december 461 — 462, investicijsko 90—91, agrarne 54.5 — 55.5; bančne vrednote: Prašteditona 930 — 935, Union 55.75 den., Kreditna 93 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Zemaljska 135 — 137, Srpska 154 — 155, Jugo 94 — 95, Poljo, stara emisija 17.5 do 18.5, nova 16.5 — 17, Narodna 7995 den.; industrijske vrednote: Gutmann 200 — 205, Slaveks 101.5 den., Slavonija 5 — 5.50, Ni-hag 1.50 — 5, Isis 20 — 25, Vecve 120 den., Dubrovačka 500 — 505, Jadranska 500 den., Trbovlje 460 — 473, Brod vagon 300 den., Sočarana 480 — 495, Union Osijek 195 do 196.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (5. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključeni je bilo 5 vagonov mešanih drv. Deželni pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključeno ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, 80 kg, 2% plač, 30 dni): baška, promptna po 300 — 302.50, za mare po 305 — 307.50 za april po 307.50 — 310; moka: »ogre. feo Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 420 — 425; koruza (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna, času primerno suha po 310 do 312.50, ameriška, laplatska 325 — 345; ječmen: baški, ozimci, 67/68 kg po 330 do 332.50; oves: baški, slov. postaja, navadni, ozimni po 292.50 — 295.

Žitni trg. (5. t. m.) V skladu z nespremenjeno mirno tendenco na ameriških borzah in na budimpeštanskem terminskem tržišču je bilo tudi v Vojvodini razpoloženje zelo mirno. Zanimanje je slabo, na drugi strani pa so tudi dovozi dalje neznačni. Večraj je bil otvorjen reden blagovni promet preko zagrebške direkcije, kar bo gotovo oživilo zanimanje iz Slovenije. Cene v Vojvodini so ostale povsem nespremenjene. V Sloveniji je zanimanje za laplatsko koruzo, vendar pri sedanji visoki ceni (316 Din feo Rakek) ni zaključkov.

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Tendena stalna. Promet: 46 vagonov koruze, 13 vagonov moke in 8 vag. pšenice. Pšenica: baška 245 — 247.5, banaška 240 do 242.5; sremška 247.5 — 250. Oves: baški in sremški 247.5 — 252.5. Koruza: baška in sremška 245 — 267.5; sremška 265 — 270; za april - maj 280 — 282; banaška 262.5 do 265. Moka: baška »ogre in »ogre: 342.5—352.5, »2c 322.5 — 332.5, »5c 302.5 — 312.5, »6c 280 — 285, »7c 267.5 — 272.5.

+

Potrta globoke žalosti naznanjam žalostno vest, da je naš soprog, oče, tast in stari oče, gospod

Jakob Bučar

mesar in posestnik

dne 4. t. m. nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 6. marca t. l. ob 4. uri popoldne na Rakeku iz hiše žalosti št. 31.

Rakek, 5. marca 1929.

Žalujoča soproga Ivana Bučar in otroci.

ADRESAR

KRALJEVINE SHS
III IZDAJA
za leto 1929

Pozor trgovci, industrijalci in obrtniki!
Vsled velikega zanimanja bo letošnja izdaja skoro razprodana. Požurite se zato z naročili.

Naklada

Jugoslovensko
RUDOLF MOSSE A. D.
BEOGRAD, Terazije 25

VREMENSKO POROČILO

Kraj		Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m in sek	Oblačno 0-10	Padavine
opazovanja							Vrsta v mm do 7. ure
Ljubljana	8	760.0	-3.0	90	mirno	10	sneg
Maribor		761.6	-3.0	98	mirno	10	sneg
Zagreb		761.6	-0.2	70	ENE 2	10	sneg
Beograd		760.9	-3.0	90	W 1	10	sneg
Sarajevo							
Dubrovnik							
Skopje	7	758.1	-3.0	80	mirno	10	dež
Sofji		756.7	4.0	60	NE 4	10	sneg

Solnce vzhaja ob 6.33, zahaja ob 17.52, luna vzhaja ob 3.38, zahaja ob 11.16. Najvišja temperatura danes v Ljubljani: +2.0, najnižja -5.0.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Spremenljivo, precej oblačno, morda z lahki padavinami. Temperatura malo spremenjena.

Iz življenja in sveta

Načrt za dunavski prekop do Soluna

Grška vlada se bavi z mislijo, da bi zvezala Dunav z Egejskim morjem — Kanal od Smedereva do solunske luke

Iz Aten prihaja poročilo, da se v solunskih inženjerskih krogih že delj časa živahno debatira o velikopoteznem načrtu direktne vodne zveze med Srbijo in Grško. Projekt zasleduje cilj neposrednega kontakta med Dunavom in Egejskim morjem. Načrt za prekop je že izdelan. Kanal bi bil 612 km dolg in bi veljal 166 milijonov dolarjev (9130 mil. Din).

Izhodišče nove vodne ceste naj bi bilo pri Smederevu v Srbiji, kjer bi se dal zvezati Dunav z reko Moravo. Prekop bi šel 155 km daleč po strugi Morave. Od te točke dalje bi se zopet prekopal teren in dolžini 198 km, naskar bi bila vzpostavljena zveza z dolino Nišave, odkoder bi se pot nadaljevala naprej proti vardarski dolini. Ta

odsek bi bil dolg 248 km in bi se iztekal naravnost v solunsko luko.

Po tem prekopu bi lahko plule ladje s 1800 tonami teže. Posredoval bi direktno zvezo med Dunavom in Egejskim morjem. Potom Dunava pa bi se vezal tudi z Renom. Tako bi bila direktno zvezana ne le mesta Beograd, Budimpešta in Dunaj med seboj, marveč tudi Hamburg, Rotterdam in Amsterdam z niimi.

Kakor se doznava, se je za projekt porodil že l. 1919. Leto dni pozneje je bil predložen v pretres udruženju inženjerjev v Newyorku. S tem, da so ga predložili ameriškim inženjerjem, so hoteli za realizacijo načrta pridobiti ameriški kapital. Vendar se tedaj interesentom ni posrečilo pridobiti za projekt finančne močotce onstran Oceana. Sedaj sodijo da je trenutno ugodnejši in da bo Amerika morda dala denar na razpolago za stvar, ki jo je pred desetimi leti zaradi nezaupanja odklonila.

ki ga glede na svojo čast ne more sprejeti.

Tako daleč pritrirana zadeva je slednjič zbudila v Bienesu misel, da bi morda kazalo razgovoriti se s Kojosevo osebo. Povabil jo je, naj pride k njemu na pomenek. Kojoseva je prišla — in Bienes se ji je kavalirsko ponudil za moža, če ga hoče. Seveda je ona ponudbo sprejela. Te dni sta se bivša nasprotnika javila na budimpeštanskem sodišču in sta povedala, da sta zaročena. Prosila sta, naj se tožba umakne, ker se je dosegla sprava, ki se bo končala — pred oltarjem.

Volkovi raztrgali policijskega ravnatelja

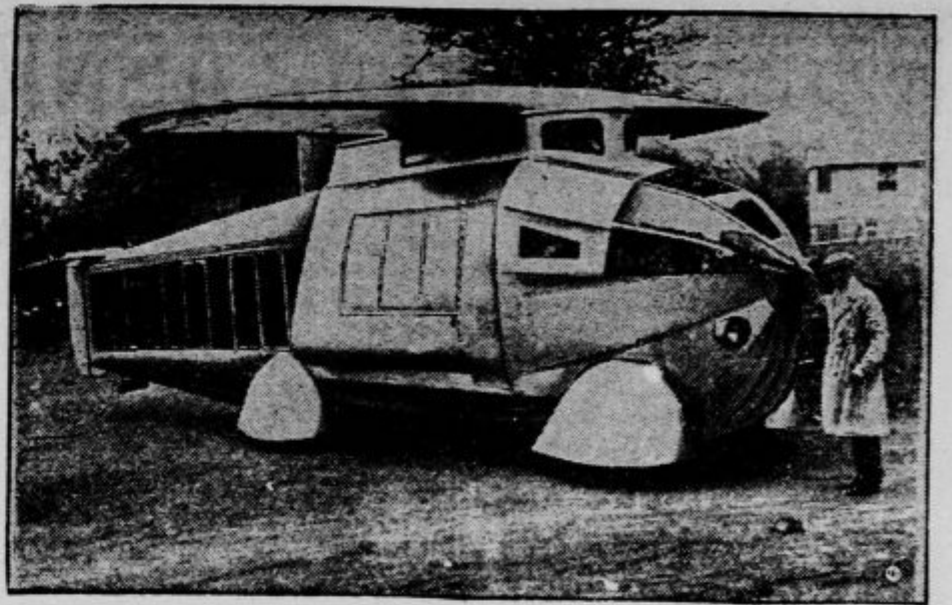
Iz Bukarešte poročajo o strašni smrti, ki je doletela bivšega bukarškega policijskega ravnatelja Avreliaja Popa. Mož je pred dnevi zapustil zavod, kjer je bil v oskrbi. V okolici zasneženega mesta so ga napadli tropi volkov, ki so ga raztrgali in požrli. Orožniška patrolja je našla samo ostanke obleke in kosti, katerih zveri niso mogle preleteti.

Sin ustrelil zverinskega očeta

V bližini Fontainebleuja je 16leten mladič v dvema streloma smrtno ranil svojega spečega očeta, delavca. Mož je tiraniziral vso svojo družino in vsak dan pretepal ženo in otroke. Nazadnje je začel celo z nesramnimi predlogi zasledovati svojo lastno hčer. Žena ga je naznanila policiji in on ji je v prepiru grozil z revolverjem. Da očuva svojo mater pred zverinskim očetom, je mladenič sklenil, da ga v spanju usmrti.

Materinska ljubezen

40letna Borellijeva iz bližine Catanzara v Kalabriji se je vračala domov z dvema majhnima otrokoma in tremi z žitom natovorjenimi osli, ko jo je presenetil nenaden snežni vihar. Ena izmed živali je onemogla in se zgrudila. Žena jo je pustila na tleh in se odpravila dalje. Otroka sta sedaj medpotoma začela tožiti, da ju zebe. V strahu, da ji ne bi zmrznila, si je slekla mati gornjo obleko, ju odela in vzela v naročje. Že je bila blizu domače vasi, ko so ji odpovedale moči. Sesedla se je od utrujenosti in mraza. Imela je le toliko moči, da je zavila otroka še v ostalo svojo obleko in legla nanju, da bi ju grela z lastno toploto. Otroka so rešili, junaško mater pa so našli mrtvo.

Univerzalno vozilo

V Ameriki so zgradili originalno avto-letalo, ki se dá uporabiti tako kot letalo kakor tudi kot avtomobil. To vozilo bo baje napravilo propagandno potovanje po ameriški Uniji in nabiralo člane za aviaučne klube

Za trikratno ceno v Ameriko

V Bremenhavnu so retirali dva agenta, ki sta se bavila s tihotapljenjem ljudi v Ameriko. V njunem spremstvu je bilo šest Rumunov, ki so hoteli kot »slepi pasazirji« v Novi svet.

Nizka priseljeniška kvota za Južno in Vzhodno Evropo povzroča, da se obračajo mnogi ljudje iz teh krajev na zakotne agente, ki jih spravljajo čez veliko lužo. Takšni agenti imajo med posadkami prekomornikov vedno kakšnega pomagača, ki skriva kliente med vožnjo in jih prehranjuje. To pa stane seveda lep denar. Za samo »voznino« plačujejo ti »slepi pasazirji« agentom dvakrat do trikrat več, nego bi jih stal v normalnih prilikah prevoz v tretjem razredu. Policiji so te stvari dobro znane in ve da sta zlasti parnika »George Washington« in »Americca« (United States Lines) pripravna za nedovoljene manipulacije skritih agentov.

Radio

Izveček iz programov

Četrtek, 7. marca.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Stanje vode in borzne vesti. — 17: »O Masaryku«; v proslavo rojstnega dne predsednika Českoslovaške republike predava dr. Ressel, českoslovaški konzul v Ljubljani. — Českoslovaška himna. — Koncert češke glasbe, izvaja radio-orkester. — 18: Češčina. — 18.30: Naše okopavine. — 19: Naše sosedne države. — 19.30: Zgodovina Slovencev. — 20: Operetni večer; izvaja radio-orkester. — 22: Poročila in napoved časa. — ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 17.30: Koncert ruskega pevskega zbora in orkestra balalajk. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Orkestralen koncert lahke godbe. — 19.30: Simfoničen koncert češke filharmonije. — 22.30: Lahka godba. — BRNO 19.05: Večerni koncert orkestra. — 21: Koncert operetne glasbe. — VARŠAVA 17.55: Koncert moderne glasbe. — 20.30: Orkestralen koncert Griegovih skladb. — 21.15: Prenos koncerta iz Katovic. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16.10: Koncert kvarteta; odlomki iz dunajskih operet. — 20.05: Schubertova opera »Pri treh mladenkah«. — BERLIN 16.30: Pevski koncert. — 20: Wolf-Ferrarijeva spevoigr »Nebesko oblaciho«. — Lahka godba. — FRANKFURT 16.35: Popoldanski koncert operne glasbe. — 19.30: Orkestralen koncert lahke godbe. — 20: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 20.45: B. Shawov misterij »Candida«. — Koncert lahke godbe. — LANGENBERG 17.45: Godba na fanofo. — 20: Carusove gramofonske plošče: dueti iz italijanskih oper. — 20.45: Prenos programa iz Frankfurta. — Lahka godba. — STUTTGART 16.35: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 20: Koncert komorne glasbe. — TOULOUSE 21.30: Koncert orkestra in solistov. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 16: Predavanja in violinski koncert. — 17.40: Ciganska godba. — 20.30: Klavirski koncert. — 22.30: Orkestralen koncert. — LONDON 19.45: Mozartove klavirske sonate. — 21.15: Lahka godba. — 20.45: Mešan večer. — 22.40: Pevski koncert in vojaška godba. — Lahka godba. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Večerni koncert: 1. komorna glasba. — 2. Verdijev »Requiem«. — STOCKHOLM 18.30: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Koncert vojaške godbe.

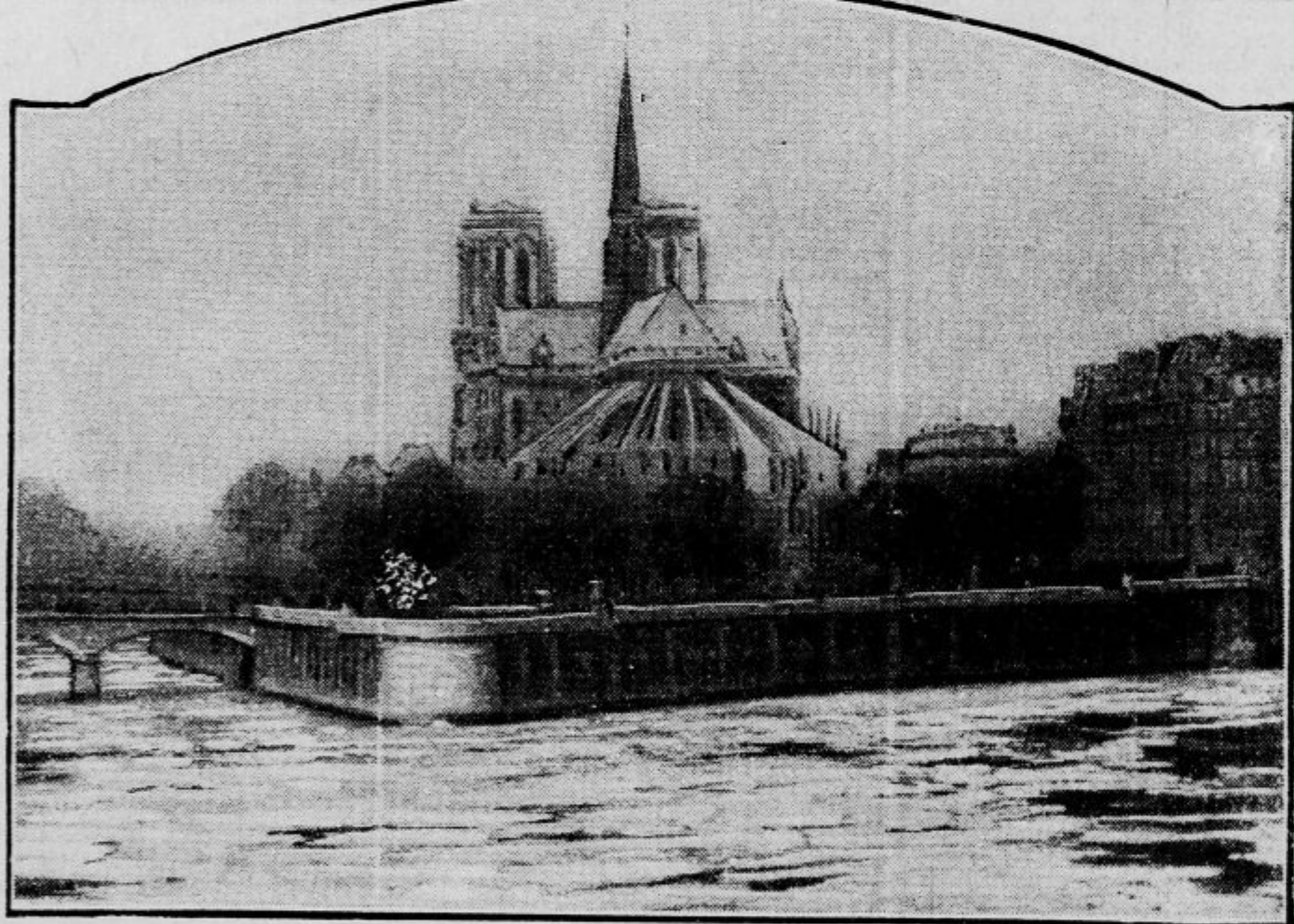
Nobile in Titina

Pred letom dni, ko so Italijani pripravljali ekspedicio na severni tečaj, se je govorilo v vseh poročilih o bivšem železniškem činovniku, ki je dosegel v italijanskem letalstvu čin generala. Njegova popularnost je rasla od dne do dne, slava pa je bilo deležno tudi vsako bitje in celo vsak predmet, ki je prišel z njim v dotiko. Tako je postala znana tudi Nobileova piščica Titina, ki jo je vzel vodja ekspedicio s seboj, da ga bo čuvala zih naključij, predvsem smrti. In res sta Nobile in Titina preživela katastrofo »Italie« in ostala živa. O obeh se je po nesreči dosti pisalo, sedaj, ko je preiskovalna komisija v Rimu spoznala, da je Nobile odgovoren in kriv, pa bosta oba vkup kmalu pozabljena. Vsaj o Titini, ki se je včasih udeleževala pojedini za Nobilevo mizo in bila celo odlikovana z zlato kolajno, ni že sedaj duha ne slaha...

Avtomobilska nesreča s srečnim koncem

Pred štirimi leti, meseca avgusta 1925, je zavozil avtomobil madžarskega veleposestnika Edvarda Bienesu s tako nenavidnostjo v budimpeštansko tržnico, da je podrl na tla in resno poškodoval baš ondi nahajajočo se uradnico Ilono Kojosevo. Ponesrečenka je morala iskati zdravniške pomoči v bolnici, čim je okrevala pa je vložila proti Bienesu tožbo v kateri je zahtevala za škodo 5000 pengov denarne odškodnine. To zahtevo je utemeljila z navedbo posebnega vzroka. Sporočila je sodišču, da so se ji zaradi telesnih poškodb zmanjšali zgledi za možitev.

Na razpravi, ki se je vršila, je bil lastnik avtomobila obsojen na 1500 pengov globo. Kojosevi se je zdel znesek prenizek in je zahtevala več. Pri tožila se je na dve daljni instanci. Obe sta potrdili prvo ralsodbo. Slednjič, ko je Kojoseva pritrirala stvar do vrhunca, ni kazalo Bienesu nič drugega kakor previdna poravnava. Viteški je ponudil Kojosevi večji znesek, katera pa je poškodovanka zopet odklonila, češ da ne mara miloščine, ampak samo to, kar ji gre. Denarno ponudbo veleposestnikova je imenovala darek,

Seino so pokrile v zadnjih dneh ledene plošče

tako, kakor da teče kje na visokem severu. V ozadju masiv notredamske katedrale.

Ivo Dunin:

Sovrašтво

Prijatelja ni. Popoldne sem presedel pri knjigah in čakal. Zdej ne vem, ali sem res čakal tovariša, ali sem ostal »doma« in žrl književnost iz gole navade.

V nedograjeno cerkev bije vihar. Moker sneg pada z vseh strani. Vrtinici tulijo in skačejo. Grem na sprehod v noč, skozi vrtnice.

Daleč je kraj, kamor sem se bil podzavestno namenil, je prav na nasprotnem obodu mesta.

Prebijem? Ne prebijem. Tramvaj... Prijatelja ni. Tramvaj je tu. Točno.

Vojak in pijanec stojita v odprtem predelu voza. Vodka. Veselost vodke. Vsaka beseda voščilo. Vsak človek ima svojo mero alkohola.

Voz drvi in tolče. Ne kot vsak poslednji voz, ta bije v senca. Ljudje se prevračajo na sedežih, a ne opazijo. Zunanji se zračimo. Količina zraka na količino alkohola. Alkohola pa je več vrst. Vojak gleda staremu v obraz in pripoveduje vsem, da spi brez škode dve buteljki Novi gosť ga ne sliši. Oprl se je s hrčtom starinske suknje ob medeni drog. Iz podrtega kožuha mu leze umazano beli ovratnik mehke srajce. Masleno-čajni izraz lica, svetla

bradica, brki in odsotna dva gumba ga dvigajo in branijo. Toda oči... Ali je kljub temu blazen? Oči so zle kakor ukraden dragulj.

Blazen ni. Le tako je z njim, da ne čuje. Včeraj sva sedela v čitalnici. Zdej se peljeva. Listek imam do konca, vrnem se peš.

A on me spet gleda. Videl je moje drago suknjo, usnjate rokavice; vse. Gotovo mi zadošča, kakor bi videl vse. Pijanec in vojak nista nič. Jaz vse. Pičil me je z očmi. Kako to, da ima rujave, skoraj črne? Nekaj ni v redu. Ali je svoji nordijski rasi nezvest, ali se le drugače vede nego včeraj?

Zbral je dvajset grošev; luknje v žepih so mu ostale, klobuk je trčil v drog in se poveznil še nižje. Naočniki so čisto prozorni, kadar pogleda, izginejo.

Zdaj! Oči v oči. Razumeš kolega, da si se zmotil?!

Njegove oči ne poslušajo. Režejo v kost oči, ponavljajo. Zaškrtale so v mojih.

V mehki obraz se je pcedil sarkastičen smeh, idijotski. Kakor bi zarezal veliki sveder in se prelomil. Roke je v ramah razmahnil in vrgel zaničljivo, brez kretnje, proč — neko njemu ostudno stvar.

Vedel sem, da je vrgel človeka. Me ne. — — — — in bi zavpil.

Kaj? Ti, tepec, misliš, da sem trup? Njegove oči ne poslušajo. Pijanca, vojaka in mene ni. On čaka človeka, ki pride. Le izraz ima še tak, — krivičen.

Ubijalec. *

Gospod z damo. Ušla sta s sedežev, ker bijejo. Sprevodnik pojasnjuje. O, ne. Lepše pojasnij on. Mehki človek. — Reparacijsko blago. Iz dunajske tovarne.

Gospod in dama ga hvaležno čujeta. Dobro nas sleparijo.

—Moderni voz. — On se je priklonil in hiti. — Zdej imamo svojo popolno tovarno v Sanoku.

Cemu govori? — Vesel je. Idijotsko se mi zdi tako veselje nad dokazom, da si ljudem koristen. Ali je tu možen dokaz?

Dama in gospod sta se spogledala in zakrila uslužnežu desno roko. Malenkost.

Vsi trije so na svoji postaji. Javno, da tudi On. Ušel je. Na medenem drogu visi njegovo li-

ce... Padlo bi v sredino Visle. Po ledu bi zdrselo kot maslo...

V velikem salonu ne najdem prostora. Gospodična Natalija poslušala svetlolasega znanca. Obraza mu dobro ne vidim, a uživam ga. Včasih že na pragu izbereš žrtev in...

Smoking! Zdi se mi, da se na mehkem obrazu pozna moj udarec. In on pripoveduje, da bi ga utajil.

Človek ne bi prebil. Misli in niti z mislijo ne zadene. Čemu dalje, ko vse nade padajo? A taktat se vse stene zrušijo in solnce posije. Vse nepretirane topke sekunde izginejo, a poslednja se spremeni v najlepšo. Vse se zbudi in neke pokopana, brezupna ljubezen zasveti v obraz —

V dolgem stavku je opisal svoje rojstvo, številka dve. Gospodična Natalija je v kratkem ponovila predstavljeno.

Gospod X. Y., gospod Jan Oleski. Prva nagrada cerkve sv. Hieronima.

On je s poklonom priznal. Nedolžno priznal. Vse njegove kretnje so bile gladke. Vse goste je poznal in videl. Vse je bilo v redu.

Po desetem plesu sem se poslovil od gospodične Natalije in od njeja. Sprehajala sta se sveže v predsobi. Ve-

del sem, da zadeneva, in potrđil sem se do popolne mirtosti.

Poljubil sem Natalijo desno roko. On — levo. Vsi smo obstali na istem mestu. Z enim vprašanjem ga lahko stremsem. Ne, nočem...

Visoko nad njeno glavo se je zibal oni mehki obraz.

Sarkastični, idijotski smeh mu je bil ostal v njem.

Na hodniku in še dolgo potem, na cesti, sem režal vanj z drugim smehom, ki je kakor dopolnitev lastnega bistva. Vedel sem, tako sem govoril s seboj, da mu ostane znak.

Znak, znak: Tisti od mimogredočih ljudi udarjeni znak.

Še si stojiva nasproti. On in jaz. Njegov obraz in moje sovrašтво med nama. Za njega: moj obraz in njegovo zaničevanje... zmagoslavje.

Ali res ni mogoče drugače? *

Grozna muka mi greni življenje. Trikrat sva se srečala in že ga sovražim do smrti.

Razmahnil se je v ramah in brez kretnje me je vrgel. Padel sem, s težkim zlom obremenjen. Kriknil sem in ne izkričim nikoli. Ne vem, kaj sem kriknil.

Ali res ni mogoče brez...?

